

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 7 Δεκεμβρίου 2019

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ ΚΑΙ ΚΟΠΑΝΕΛΙ

Παραδοσιακές
ηλιϊκές τέχνες με
διαχρονική γοντεία

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

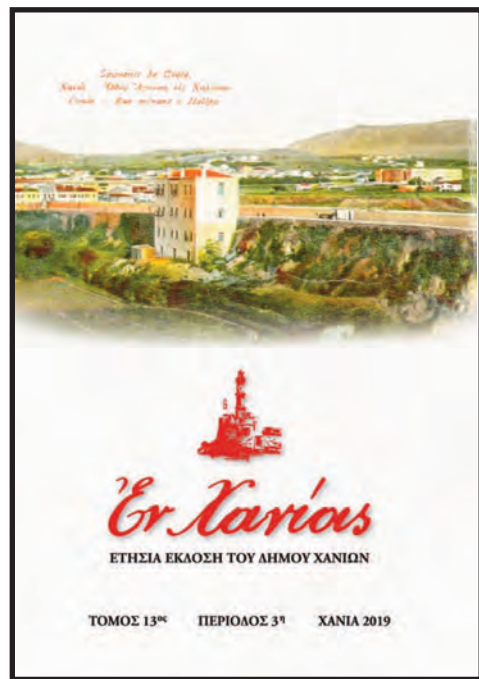
Στον αργαλειό και το κοπανάκι, δύο χαρακτηριστικές μορφές λαϊκής τέχνης της Κρήτης, είναι αφιερωμένο το σημερινό θέμα των “διαδρομών”.

Πρόκειται για τέχνες που έχουν ως αφετηρία τη χρηστική λειτουργία, αλλά χάρη στο μεράκι και τις δημιουργικές ικανότητες των γυναικών, μπόρεσαν να αποκτήσουν μεγάλη αξία, να αποτυπώσουν τα έθιμα του τόπου και να “γράψουν” τη δική τους ιστορία.

Παρουσιάζεται ο νέος τόμος “Εν Χανίοις 2019”

Ο Δήμος Χανίων διοργανώνει εκδήλωση παρουσίασης του νέου, 13ου τόμου, της ετήσιας έκδοσης του “Εν Χανίοις 2019, την Τετάρτη 11 Δεκεμβρίου και ώρα 7.00 μ.μ., στο Θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης», στο Ενετικό Λιμάνι Χανίων.

Η παρουσίαση θα γίνει από την Επιμελήτρια της Έκδοσης, κα. Ζαχαρένια Σημανδηράκη, με παράλληλη προβολή σχετικών διαφανειών. Κατά την εκδήλωση θα υπάρξουν σύντομες παρεμβάσεις από τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής. Πολλοί κι εκλεκτοί συνεργάτες του “Εν Χανίοις 2019” πραγματεύονται και φέτος πρωτότυπα θέματα από διάφορα πεδία στα τεκμηριωμένα κείμενά τους, γεγονός που καθιστά και αυτό τον τόμο ιδιαίτερα σημαντικό όπως και τους προηγούμενους. Μετά την εκδήλωση το κοινό θα έχει την ευκαιρία να προμηθευτεί δωρεάν τον τόμο. Είσοδος ελεύθερη.

7/12

Αμβρόσιος,
Αμβροσία

8/12

Πατάπιος

9/12

Αννα,
Ανναμαρία,

12/12

Σπυρίδων,
Σπυριδούλα

13/12

Ευστράτιος,
Ευστρατία,
Στρατούλα,
Αυξέντιος,
Αυξεντία,
Ευγένιος,
Ορέστης,
Λουκάς,
Λουκία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Παραδοσιακές λαϊκές τέχνες με διαχρονική γοητεία

σελ. 6 ~ Πολιτισμός

σελ. 7 ~ Παιδότοποι

σελ. 8 ~ Υγεία και Βότανα

σελ. 9 - 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 12 ~ Αφορμή, Βιβλία

Παρουσίαση Φωτογραφικού Λευκώματος του Δήμου Πλατανιά

Η παρουσίαση του Φωτογραφικού Λευκώματος του Δήμου Πλατανιά, θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου στις 6 το απόγευμα, στο Ξενοδοχείο MINOA PALACE. Ομιλητές θα είναι οι: Δημήτρης Φραγκάκης, Γενικός Γραμματέας Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, Διδάκτωρ Πέτρος Λυμπεράκης Βιολόγος, Πρόεδρος Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς- Δυτικής Κρήτης, Διδάκτωρ Κωνσταντίνος Ζορμπάς, Γενικός Διευθυντής της Ορθόδοξου Ακαδημίας Κρήτης. Συντονισμός: Δημήτρης Καμπουράκης, Δημοσιογράφος.

Εκδήλωση για τα παιδιά στο Παράρτημα Παιδιών και Νέων Χανίων

Ανοικτή εκδήλωση για παιδιά με παραμύθια, παιχνίδια, μουσική, χορό και face painting θα πραγματοποιηθεί στο Παράρτημα Προστασίας Παιδιών και Νέων Χανίων σήμερα Σάββατο 7 Δεκεμβρίου στις 11 το πρωί. Η εκδήλωση, που έχει ως γενικό τίτλο «Όλοι μαζί για το παιδί», διοργανώνεται από το Παράρτημα σε συνεργασία με τον Δήμο Χανίων, ενόψει της Παγκόσμιας Ημέρας του Παιδιού (11 Δεκεμβρίου), και θα φιλοξενηθεί στην αίθουσα εκδηλώσεων του Παραρτήματος (Αποκορώνου 166). Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα πραγματοποιηθεί, μεταξύ άλλων, ομιλία από την ψυχολόγο - ψυχαναλύτρια παιδιών και εφήβων Ελευθερία Φατσέα. Το Παράρτημα Προστασίας Παιδιών και Νέων Χανίων καλεί γονείς και παιδιά της πόλης να δώσουν το «παρών» και να ψυχαγωγηθούν όλοι μαζί με τις δράσεις που θα πραγματοποιηθούν.

Αφιέρωμα στον Ισπανικό και Ισπανόφωνο Κινηματογράφο

Με την συνδιοργάνωση της Περιφέρειας Κρήτης – Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και του Πνευματικού Κέντρου Χανίων και τη συνεργασία του Ινστιτούτου Θερβάντες της Αθήνας και των Πρεσβειών της Ισπανίας και της Αργεντινής στην Ελλάδα, συνεχίζεται το Αφιέρωμα στον Ισπανικό και Ισπανόφωνο Κινηματογράφο που διοργανώνει ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Οι Φίλοι των Γραμμάτων και των Τεχνών». Αυτή την Κυριακή 8 Δεκεμβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων, η κοινωνική ταινία Μικρές ιστορίες/Historias mínimas (Αργεντινή, 2002, 93') του Κάρλος Σορίν/Carlos Sorin. Ώρες προβολών: 20.00 – 21.45 & 22.00 – 23.45. Την ταινία, η οποία κέρδισε πολλά Βραβεία και Διακρίσεις σε Διεθνή Φεστιβάλ, θα προλογίσει η εκπαιδευτικός Μαρί-Τερέζ Χαρτζουλάκη. Είσοδος ελεύθερη

Θεατρική παράσταση Δημοτικού Σχολείου Περιβολίων

Το Δημοτικό Σχολείο Περιβολίων παρουσιάζει τη θεατρική παράσταση “ΑΓΕΛΑΣΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ” την Τρίτη 10 Δεκεμβρίου και ώρα 19.00, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων, με τη συνδιοργάνωση της Περιφέρειας Κρήτης – Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χανίων

Προαιρετική προσφορά τροφίμων για το Κοινωνικό Παντοπωλείο της Περιφέρειας Κρήτης – Περιφερειακή Ενότητα Χανίων.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Εκθεση αφιερωμένη στη Φλωρεντίνη Σκουηλούδη-Καηλούτση

Συνεχίζεται στην Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων η έκθεση «Τέχνη και Χειροτεχνία: Η «ωφέλιμη» Κρήτη της Φλωρεντίνης Σκουηλούδη-Καλούτση (1890-1971)» που συνδιοργανώνεται με τη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Στην έκθεση παρουσιάζονται έργα από ένα ευρύ φάσμα δημιουργιών και καλλιτεχνικών εκφράσεων της συνολικής διαδρομής της Καλούτση, όπως πίνακες, σχέδια ζωγραφικής, σχέδια για εφαρμογές, υφαντά, ξυλόγλυπτα έπιπλα και άλλα αντικείμενα εφαρμοσμένων τεχνών, καθώς και πλούσιο αρχεϊκό υλικό, φωτογραφίες, προσωπικά αντικείμενα της ίδιας, ψηφιακές εφαρμογές, και έναν αργαλειό σε λειτουργία. Στο προσεχές διάστημα θα ανακοινωθούν και οι παράλληλες εκδηλώσεις που θα πλαισιώσουν την έκθεση. Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα – Σάββατο 10:00-14:00 18:00-21:00

Θεατρική παράσταση Δικηγορικού Συλλόγου

Στο πλαίσιο του συνεδρίου για την κακοποίηση ανηλίκων (βλ. σελ. 7) παρουσιάστηκε χτες και θα παρουσιαστεί σήμερα και αύριο, στις 8.15 το βράδυ, στο Θέατρο Μίκης Θεοδωράκης, η παράσταση «Η γιορτή» η οποία αναφέρεται στο πρόβλημα της βίας σε βάρος ανηλίκων.

Την παράσταση ανεβάζει η θεατρική ομάδα του Δικηγορικού Συλλόγου Χανίων και όπως ανέφερε το μέλος του Δ.Σ. του Δ.Σ.Χ. και της θεατρικής ομάδας του Συλλόγου, Μαριέττα Καλογεράκη, πρόκειται για ένα έργο του Τ. Βίντεμπεργκ το οποίο θίγει το πρόβλημα της κακοποίησης ανηλίκων. Η σκηνοθεσία του έργου είναι του Θόδωρου Εσπίριτου.

Η παράσταση είναι ακατάλληλη για παιδιά κάτω των 17 ετών, ενώ δεν προβλέπεται εισιτήριο αλλά προαιρετικά μπορεί όποιος επιθυμεί να ενισχύσει οικονομικά το έργο της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων.

Εκθεση ζωγραφικής στο Νεώριο Μόρο

Μέχρι και αύριο Κυριακή θα λειτουργεί η έκθεση ζωγραφικής με έργα των καλλιτεχνών Μιχαήλ Αλεξάκη και Πόπης Τσιμισή στο Νεώριο Μόρο. Μέρος των εσόδων θα διατεθούν για την ενίσχυση των δράσεων της Ομάδας στήριξης “ΣυνΑνθρωπος” και συγκεκριμένα για τη δημιουργία ενός πάρκου συνύπαρξης παιδιών ΑΜΕΑ και τυπικών παιδιών, στο 2ο Ειδικό Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο στις Στέρνες Ακρωτηρίου.

Μνήμη Οσίου Παταπίου στο Γηροκομείο

Αύριο Κυριακή 8 Δεκεμβρίου εορτή Οσίου Παταπίου του Θαυματουργού, το Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων θα εορτάσει την μνήμη του στον Ιερό Ναό Οσίου Παταπίου που βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο του ιδρύματος. Σήμερα Σάββατο, στις 17.00 μ.μ. θα ψαλλεί ο Μέγας Εσπερινός μετ’ αρτοκλασίας. Την 19.00 θα ψαλλεί η παράκληση του Οσίου Παταπίου. Αύριο Κυριακή 8 Δεκεμβρίου το πρωί ώρα 7.00 θα τελεσθεί Πανηγυρική Θεία Λειτουργία μετά το πέρας της οποίας θα ψαλλεί μνημόσυνο υπέρ των θυμάτων του ναυαγίου του Ε/Γ – Ο/Γ πλοίου «Ηράκλειο» και των θυμάτων του αεροπορικού δυστυχήματος. Στην συνέχεια θα παρατεθεί μικρή δεξίωση στο Φουαγιέ του Δημοτικού Γηροκομείου Χανίων.

“Χιονονιφάδα” από τη Μνήμη

Πρεμιέρα με το θεατρικό έργο “Χιονονιφάδα” του Μάικ Μπάρτλετ θα δώσει την Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου στις 9.30 μμ, στο Θέατρο Κυδωνία η Εταιρεία Θεάτρου ΜΝΗΜΗ σε μετάφραση Δημήτρη Κιούση και σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη. Ερμηνεύουν οι ηθοποιοί Μαρία Γιαννικάκη, Έβελιν Σαγώνα και Μιχάλης Βιρβιδάκης. Το έργο θα παίζεται κατά τη διάρκεια των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς και για 16 συνολικά παραστάσεις, από την Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου έως την Δευτέρα 6 Ιανουαρίου 2020, κάθε Παρασκευή, Σάββατο και Δευτέρα στις 9.30 μμ, και τις Κυριακές απογευματινές στις 7.30 μμ.

“La Nona” από το ερασιτεχνικό θεατρικό σχήμα Κισσάμου

Το ερασιτεχνικό θεατρικό σχήμα Κισσάμου «Πρόβα 4ώρου» που τελεί υπό την αιγίδα του Φιλολογικού Συλλόγου Κισάμου, ανεβάζει την μαύρη κωμωδία «La Nona» του ROBERTO COSSA. Η σκηνοθεσία είναι του Θανάση Τριανταφύλλου και τους ρόλους υποδύονται με αλφαβητική σειρά οι: Ίριδα Βεστάκη, Μαρία Κακαβελάκη, Χάρης Κκολακάκης, Κωστής Κυριτσάκης, Σπύρος Παππάς, Μανώλης Πλουμίδης, Πόπη Χοχλάκη. Οι παραστάσεις θα δοθούν στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δήμου Κισάμου, ώρα 9:15 το βράδυ, στις 7, 8, 9 και 10 Δεκεμβρίου. Διάρκεια παράστασης 1:30΄ Τα έσοδα θα διατεθούν για την συντήρηση της βιβλιοθήκης του Φιλολογικού Συλλόγου Κισάμου.

Παρουσίαση 5+1 βιβλίων για παιδιά της Ελισάβετ Διαμαντάκη - Κωνσταντουδάκη

Τα παιδικά παραμύθια της Ελισάβετ Διαμαντάκη-Κωνσταντουδάκη, εικονογραφημένα από τον Γρηγόρη Νιόλη, θα παρουσιάσουν την Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου, στις 7 μ.μ., στην αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Κέντρου «Κωνσταντινουπολιάδα», Μελετίου Πηγά 32, στη Νέα Χώρα, η ενορία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, η Τοπική Επιτροπή του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη και οι εκδόσεις ΕΡΕΙΣΜΑ. Την παρουσίαση θα κάνει η φιλόλογος Ρούλα Βουράκη και την εκδήλωση θα συντονίσει ο εκδότης και συγγραφέας Χρήστος Μαχαιρίδης. Θα χαιρετίσει ο αντιπρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της Δ.Ε.Φ. Νίκου Καζαντζάκη, Σήφης Μιχελογιάννης. Θεατρική απόδοση των παραμυθιών από την ηθοποιό Σοφία Πατέλη.

ΜΥΛΟΙ ΚΡΗΤΗΣ

55%
οικονομία
σε σχέση με το
πετρέλαιο

οικονομία και οικολογία
στη θέρμανση

υψηλή θερμική αξία
από το κουκούτσι της ελιάς
ελάχιστες οσμές
σακί 15 ή 40 κιλών & χύμα

ΚΑΘΑΡΟ ΒΑΡΟΣ: 15 ΚΙΛΑ

τηλ. χωρίς χρέωση: 800 11 44555 www.mills.gr

ΣΗΜΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ

ΧΑΝΙΑ Αγροεφόδια Κρήτης Αρχιεπισκοπή Μαρία Αρχοντάκης Ευτύχιος Βασιλάκης Χριστίνα Βλαχίδης Στυλ. & ΣΙΑ Γιακουμάκης Γεώργιος Γλεντουσάκης Αναστασία Γλυσιδάκης Αφοί Διαμαντάκης Ιωάννης Δουρουντάκης Μανούσος Θερμοδυναμική Κρήτης Καλογριδής Μιχάλης Καπενεκάκης Μιχαήλ Κατσιφαράκης Δημήτριος Κεραμιανάκης Κων/νος Κισσός Παύλος Λαβούτα Αφοί Λεφάκης Ν. - Λέφας Χ. Μητσάκης Γιώργος	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Κολλυμβάρι Παζινός Ακρωτηρίου Κάνδανος Βρασκά Σφακιών Κουντούρα Ταυρωνίτης Κισσάμου Θάση Βαρυπέτρου Έλλης 47 Κ. Σούδα Κ. Καραμανλή 91 Χώρα Σφακιών Λουσακιές Κισσάμου Βουλόγρου Κισσάμου Νεροκούρου Χανίων Αγ. Αποστόλων 19 Σπηλιάς Κισσάμου Πασακάκι Αναγνώστου Γογονή 74 Μουρνιές Κυδωνίας Χωραφάκια Ακρωτηρίου	ΧΑΝΙΑ Μπικιάκης - Εξαπηχίδου Νταντιδάκης - Μύρκοβιτς Περράκης Εμμανουήλ Ρουμπιδάκης Στυλιανός Σγουρομάλλης Εμμανουήλ Σηφάκης Γεώργιος Σπυριδάκης Μ. & ΣΙΑ Συνεργατική Α.Ε.-Τοράκης Τζουγανάκης Αλέξανδρος Τσαπάκης Ιωάννης Χαβαλεδάκης Αφοί	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Καστέλι Κισσάμου Ακρωτηρίου 86 Νιό Χωριό Αποκορώνου Αγ. Πάντες Αποκορώνου Κ. Γαλατάς Κάνδανος Βρύσσες Αποκορώνου Βαρυπέτρο Πλάτανος Κισσάμου Κουρνάς Αποκορώνου Καλύβες Αποκορώνου	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Μοτάκη 8 Επισκοπή Αργυρίλης Πλακιάς Ρέθυμνο Λοχριά Πέραμα Μυλοποτάμου
---	---	---	--	--

ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ ΚΑΙ ΚΟΠΑΝΕΛΙ

Παραδοσιακές Παιϊκές τέχνες με διαχρονική γοητεία

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΛΥΒΙΑΚΗΣΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Δύο είδη λαϊκής τέχνης που κουβαλάνε ιστορία αιώνων αλλά παραμένουν ζωντανά μέχρι σήμερα. Ταυτισμένα με τις γυναίκες του χωριού και την αξιοσύνη τους. Συννυφασμένα με τα ήθη και τα έθιμα της κρητικής υπαίθρου. Την απλότητα αλλά και τη δεξιοτεχνία. Τη χρηστικότητα αλλά και την αισθητική. Ενας συνδυασμός που υπηρετούν με μοναδικό τρόπο οι παραδοσιακές τέχνες του αργαλειού και του κοπανελιού.

Οι “διαδρομές” ταξίδεψαν μέχρι τα Παλιά Ρούματα του Δήμου Πλατανιά και το Γαβαλοχώρι του Δήμου Αποκορώνου και μίλησαν από κοντά με γυναίκες που εξακολουθούν να υφαίνουν και να πλέκουν ακολουθώντας τα βήματα μιας μακράς παράδοσης που παρέλαβαν από τις παλαιότερες γενιές και επιθυμούν να μεταλαμπαδεύσουν στις νεότερες.

Υφαίνοντας γέφυρες ανάμεσα στο χθες και το σήμερα

Κοινωνούν μια τέχνη λαϊκή, πανάρχαια και γοητευτική. Μια τέχνη που εδώ και εκατοντάδες χρόνια αποτυπώνει όλο το μεράκι και την επιδεξιότητα των γυναικών της υπαίθρου. Με σχέδια και ξόμπλια βγαλμένα από τη ζωή και τη φύση. Με δημιουργίες που γεννήθηκαν για να καλύψουν καθημερινές ανάγκες αλλά και να ικανοποιήσουν τη δίψα του ανθρώπου για ομορφιά. Ο λόγος για την τέχνη της υφαντικής, την τέχνη του αργαλειού, που στα Παλιά Ρούματα παραμένει ζωντανή υφαίνοντας γέφυρες επικοινωνίας ανάμεσα στην παράδοση και το σήμερα.

«Ψυχή» αυτής της προσπάθειας είναι ο γυναικείος συνεταιρισμός Παλαιών Ρουμάτων που δραστηριοποιείται στην παρασκευή παραδοσιακών προϊόντων και την οικοτεχνία. Το Εργαστήρι στεγάζεται στο παλιό δημοτικό σχολείο του χωριού, όπου ανάμεσα στους ξύλινους αργαλειούς φιλοξενείται και μια μεγάλη συλλογή από υφαντά που δημιούργησαν γυναίκες του χωριού τα περασμένα χρόνια.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της προσπάθειας το μέλος του συνεταιρισμού Ευτυχία Μοτάκη - Κουμάκη παραδίδει μαθήματα υφαντικής σε κοπέλες και γυναίκες που θέλουν να διδαχθούν την τέχνη.

ΧΡΕΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

«Η υφαντική είναι μια τέχνη που έχουμε χρέος να τη διατηρήσουμε γιατί μέσα από αυτή καταγράφεται, μεταξύ άλλων, η ιστορία, τα ήθη και τα έθιμά μας», σημείωσε η κα Μοτάκη - Κουμάκη και τό-

Από αριστερά διακρίνονται οι Ευτ. Μοτάκη - Κουμάκη, Ανδρονίκη Νύκταρη, Γεωργία Λουφαρδάκη και Ιωάννα Θεοδωρίδη.

Στα παλιά υφαντά οι γυναίκες της υπαίθρου έβρισκαν πεδίο για να εκφραστούν και να δείξουν το μεράκι τους.

Το λινάρι και το μετάξι είναι βασικές πρώτες ύλες που χρησιμοποιούν οι γυναίκες του συνεταιρισμού Παλαιών Ρουμάτων που υφαίνουν.

■ Συλλογική τέχνη

Οι ξύλινοι χειροποίητοι αργαλειοί εντυπωσιάζουν μέχρι και σήμερα με τη “μηχανική” τους. Συνήθως επειδή τα σπίτια ήταν μικρά και υπήρχε στενότητα οι αργαλειοί στήνονταν τα καλοκαίρια κάτω από ένα μεγάλο δέντρο σε σκιά όπου ύφαιναν οι γυναίκες. Μόλις έρχονταν τα κρύα οι αργαλειοί ξεσπίνονταν και αποθηκεύονταν, ενώ τα νοικοκυριά ασχολούνταν με την προετοιμασία των πρώτων υλών για την ύφανση. «Μέχρι να έρθουν οι βροχές οι γυναίκες έπρεπε να έχουν τελειώσει τα στημόνια τους», εξηγεί η Ευτυχία Μοτάκη - Κουμάκη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η τέχνη του αργαλειού ήταν μια συλλογική διαδικασία. Οι άντρες συνήθως συναρμολογούσαν τα ξύλα, οι γιαγιάδες έκλωναν, οι πιο νέες κοπέλες έβαφαν τις κλωστές και οι κοπέλες που έκαναν την προίκα τους ύφαιναν. Η ολοκλήρωση ενός υφαντού είναι χρονοβόρα διαδικασία και εξαρτάται από το μέγεθος, το είδος του υφαντού, το σχέδιο κ.λπ. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η ποιότητα των υφαντών είναι ασυναγώνιστα καλύτερη και πιο φιλική στο ανθρώπινο σώμα και δέρμα από τα περισσότερα συνθετικά ρούχα που κυκλοφορούν στο εμπόριο.

Η τέχνη του αργαλειού αποτελούσε μια πρακτική συλλογική που έδωσε σπουδαία έργα λαϊκής τέχνης.

νισε ότι η υφαντική “έντυνε” όλες τις εκδηλώσεις της καθημερινότητας των παλιών κοινωνιών, τις χαρές και τις λύπες τους.

Ως πρώτες ύλες χρησιμοποιούνταν στην περιοχή το μετάξι και το λινάρι. Στο πλαίσιο αυτό τα μέλη του συνεταιρισμού εκτρέφουν μεταξοσκώληκες προκειμένου να έχουν το δικό τους μετάξι και επεξεργάζονται το δικό τους λινάρι. Η κα Μοτάκη - Κουμάκη είχε από παιδί παραστάσεις από την τέχνη της υφαντικής καθώς μεγάλωσε σε ένα σπίτι όπου η μητέρα της αλλά και γιαγιά της ύφαιναν στον αργαλειό.

Η ίδια μεγαλώνοντας προσπάθησε να υφάνει μόνη της και αργότερα παρακολούθησε μια σχολή του ΟΑΕΔ όπου εξοικειώθηκε με τα “μυστικά” της λαϊκής αυτής τέχνης. «Ήταν όνειρο ζωής να ασχοληθώ με την υφαντική», μάς εξομολογείται.

Πριν από 5 χρόνια ο Συνεταιρισμός με τη βοήθεια του Πανεπιστημίου των Ορέων ξεκίνησε τις προσπάθειες για την αναβίωση της υφαντικής, οι οποίες συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Μέσα σ’ αυτό το διάστημα πολλά κορίτσια και γυναίκες πέρασαν από τους ξύλινους αργαλειούς στο παλιό σχολείο.

ΜΙΑ ΤΕΧΝΗ ΓΕΜΑΤΗ ΣΟΦΙΑ

Μια από τις μαθήτριες είναι το μέλος του συνεταιρισμού Ιωάννα Θεοδωρίδη. Τη ρωτήσαμε τι την έφερε κοντά στην υφαντική: «Είναι κάτι πολύ γοητευτικό, έχει μια σοφία. Έχει κάτι δημιουργικό και σε ξεκουράζει παράλληλα. Νιώθεις σαν καλλιτέχνης, σαν ζωγράφος αλλά για εμένα είναι και ψυχοθεραπεία!». Η κα Ιωάννα παρακολουθεί τα μαθήματα τώρα και δύο χρόνια. Μικρή θυμάται τη μητέρα της και τη θεία της να υφαίνουν στον αργαλειό. «Έχουμε στο σπίτι αρκετά πράγματα που είχαν φτιάξει αυτές οι γυναίκες και τα χρησιμοποιώ ακόμα και σήμερα. Δεν είναι κάτι μουσειακό για εμένα».

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΥΠΟΜΟΝΗ

«Η μητέρα μου μάς ανάθρεψε με την υφαντική αφού ο πατέρας ήταν άρρωστος», θυμάται η Ανδρονίκη Νύκταρη που είχε μυηθεί από μικρή στην τέχνη του αργαλειού αλλά μεγαλώνοντας την εγκατέλειψε. Πρόσφατα έπιασε ξανά το νήμα της δημιουργίας. «Αυτό είναι κάτι που δεν ξεχνιέται», μάς λέει, ενώ στην ερώτησή μας τι χρειάζεται μια καλή υφάντρα απαντά: «Υπομονή και να της αρέσει αυτό που κάνει! Αγάπη!». Μια από τις συμμαθήτριες της κας Ανδρονίκης είναι η Γεωργία Λουφαρδάκη. Θυμάται όταν ήταν παιδί τη μητέρα της να υφαίνει στο σπίτι. «Μου αρέσει πάρα πολύ ο αργαλειός αλλά θέλει χρόνο, θέλει αφοσίωση. Όμως αυτά που μπορείς να φτιάξεις είναι καταπληκτικά!», τονίζει και συμπληρώνει: «Νομίζω πως όποια το κάνει, ασχολείται με αυτό, είναι ευτυχισμένη».

Πλέκοντας την ομορφιά με την παράδοση

Το κοπανέλι κρατά από τα χρόνια τα παλιά στο Γαβαλοχώρι. Κάποτε το έπλεκαν όλες οι γυναίκες του χωριού. Ακόμα και σήμερα, όμως, παρότι οι εποχές άλλαξαν, αρκετές γυναίκες συνεχίζουν να συναντιούνται και να πλέκουν κοπανέλι. Το ραντεβού τους είναι στα γραφεία της πρώην κοινότητας Γαβαλοχωριού. Ενίοτε στην παρέα τους προστίθενται και νέες κάτοικοι της περιοχής, όπως η Μαρί από τη Γαλλία που παντρεύτηκε στον

Αποκόρωνα όπου μετακόμισε. Στα έργα από κοπανέλι διακρίνουμε βραχιολάκια, το σχήμα της Κρήτης, ακόμα και χελιδόνια. Πρόσφατα, μάλιστα, το Γαλλογερμανικό κανάλι ART επισκέφτηκε το χωριό στο πλαίσιο ενός ντοκιμαντέρ για την ενετοκρατία στην Κρήτη και μίλησε με γυναίκες του Γαβαλοχωριού για το κοπανέλι.

Ανταλλαγές προϊόντων με κοπανέλι

«Εγώ το κοπανέλι το άρχισα όταν ήμουν 8 χρονών. Τότε δεν είχαμε λεφτά αλλά είχε μεγάλη αξία το κοπανέλι. Είχαμε μπακαλικό και φέρνανε ένα πετσέτακι, ένα καρέ, να πάρουν φασόλες, ρεβίθια. Γινόταν ανταλλαγές. Φέρνανε κοπανέλι και ψωνίζαν όσπρια», θυμάται η κα Σταυρούλα Λουράκη.

«Εκείνα τα χρόνια από το Γαβαλοχώρι μένανε στην Αθήνα πολλές κοπέλες. Τα στέλνανε τα εργόχειρα στην Αθήνα, τα πωλούσαν και μας έστελναν τα λεφτά. Γινόταν μεγάλη κατανάλωση από το κοπανέλι στο Γαβαλοχώρι».

Η ίδια φτιάχνει κοπανέλι εδώ και 70 χρόνια και όπως μας λέει οι επισκέπτες του χωριού εντυπωσιάζονται από το κοπανέλι.

Συναντήσεις στο παλιό κοινοτικό γραφείο

Την πρωτοβουλία για τις συναντήσεις τους τρεις φορές την εβδομάδα στο παλιό κοινοτικό γραφείο για να πλέκουν όλες οι γυναίκες μαζί, είχε η κα Ζαμπία Γεωργιλάκη.

«Το έχουμε καθιερώσει τρεις μέρες την εβδομάδα, κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή, από τις 5 το απόγευμα έως τις 8 το βράδυ μπορεί οποιοσδήποτε να έρθει να μας βρει στο παλιό κοινοτικό κατάστημα», λένε οι γυναίκες.

Η κα Γεωργιλάκη μας λέει ότι πλέκουν μαζί εδώ και τέσσερα χρόνια.

«Πριν η καθεμία έραβε στο σπίτι της. Τώρα όποιος θέλει έρχεται».

«Από τα ξυλάκια που “κοπανιούνται”»

«Το κοπανέλι βγαίνει από τον χαρακτηριστικό ήχο που κάνουν τα ξυλάκια μεταξύ τους, τα οποία κοπανιούνται: Κρητική διάλεκτος: κοπανώ, κοπανιούνται τα ξυλάκια και βγαίνει το κοπανέλι» μας λέει η Τασία Φρονιμάκη.

«Είναι δαντέλα η οποία γίνεται με πάρα πολύ λεπτή κλωστή. Είναι τυλιγμένη σε ξυλάκια. Και διασταυρώνονται μεταξύ τους και μοιάζει πάρα πολύ με το υφαντό. Είναι σαν ύφανση η τεχνική. Και εγώ έμαθα στην ηλικία των 7. Είναι παράδοση εδώ. Όλα τα κορίτσια μαθαίνουμε μικρά το κοπανέλι. Όπως μαθαίνουμε και άλλα είδη εργόχειρου,

Από τη Γαλλία

Η Μαρί είναι από τη Γαλλία, ζει στην Ελλάδα εδώ και ενάμιση χρόνο, παντρεύτηκε στην περιοχή, είδε το κοπανέλι, της άρεσε αυτή η τεχνική και άρχισε να το μαθαίνει.

βελονάκι και οτιδήποτε άλλο. Αλλά μ' άρεσε πάρα πολύ. Είναι πολύ δημιουργικό. Είναι τε-λειώς διαφορετικό από τα κοινά εργόχειρα».

Ακόμα η κα Φρονιμάκη σημειώνει ότι η ομάδα αποτελείται από 10 γυναίκες, επαγγελματικά ασχολούνται οι 5. Παλιότερα ήταν όλο το χωριό. Όλοι ζούσαν από το κοπανέλι».

Υπάρχουν, ωστόσο και κάποια νέα κορίτσια στο χωριό που έχουν ενδιαφερθεί να μάθουν κοπανέλι.

Ποια είναι όμως η προέλευση του κοπανελιού; Σύμφωνα με την ίδια, «το κοπανέλι ήρθε από τις καλόγριες στις Κορακίες. Το έμαθαν οι καλόγριες στις Γαββαλιανές μέσα από μια Γαββαλιανή καλόγρια και πηγαίαν τα κορίτσια στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, δηλαδή το 1900, από το Γαβαλοχώρι στις Κορακίες για να μάθουν το κοπανέλι, αφού τους βοηθούσε στην επιβίωση της οικογένειας. Το κράτησαν στα στενά όρια του χωριού και κάθε μία είχε τα δικά της σχέδια, τα οποία έπλεκε».

Ακόμα η κα Φρονιμάκη σημειώνει ότι «το κοπανέλι μπορεί να αφορά εμάς εδώ αλλά παλαιότερα στα Σφακιά το 1900 υπήρχε σαν τεχνική και υπάρχει στο μουσείο Καλοκαιρινού μία δωρεά σχετική».

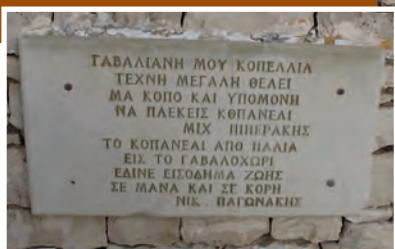
«Το μαθαίνεις αν έχεις τη θέληση»

Η κυρία Ιουλία Δρουβαλάκη η οποία κατάγεται από το Μυλοπόταμο και παντρεύτηκε στο χωριό, μας λέει: «Μου άρεσε πάρα πολύ. Το έμαθα και το πλέκω. Μ' άρεσε τόσο πολύ που το ήθελα και το έμαθα. Γιατί άμα δεν το θέλεις και δεν το έχεις μέσα σου δεν πρόκειται να το μάθεις. Πρέπει να το έχεις θέληση. Αν δεν το έχεις, δεν το μαθαίνεις».

Και μνημείο

Στο χωριό υπάρχει και μνημείο για το κοπανέλι. Όπως μας λέει η Τασία Φρονιμάκη, το μνημείο για το κοπανέλι ήταν μια ιδέα της Χριστίνας Κουκουλάρη η οποία κατάγεται από το Γαβαλοχώρι και έχει ιδρύσει στην Αθήνα τον «Σύλλογο Κοπανελιού Χριστίνα» για τη διάσωση και διατήρηση του κοπανελιού. Το μνημείο δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της κυρίας Χριστίνας με τον τότε Δήμο Βάμου και τον Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού, το 2006.

23 χρόνια χωρίς τον Γιάννη Θεοδωράκη

«Χάθηκα,

Μέσα στους δρόμους που μ' έδεσαν για πάντα
Μαζί με τα σοκάκια, μαζί με τα λιμάνια.

Χάθηκα,
Γιατί δεν είχα τα φτερά και είχα εσένα Κατινιώ
Γιατί είχα όνειρα πολλά
Και το λιμάνι,
και το λιμάνι είναι μικρό
Γιατί ήμουν πάντα μόνος
Και θα 'μαι πάντα μόνος».

Γιάννης Θεοδωράκης, «Χάθηκα» από τον κύκλο «Λιποτάκτες»

Ποιος δεν έχει τραγουδήσει και δεν έχει συγκινηθεί με την «Ομορφη πόλη», αυτό το υπέροχο τραγούδι;

Ο στιχουργός του τραγουδιού, ο Γιάννης Θεοδωράκης, αδελφός του Μίκη, έφυγε σαν σήμερα από τη ζωή.

Ηταν πριν 23 χρόνια, στις 7 Δεκεμβρίου 1996, όταν άφησε την τελευταία του πνοή. Ωστόσο, άφησε παρακαταθήκη σπουδαία ποιήματα, στίχους και κείμενα. Αλλά και μια ζωή γεμάτη ανησυχία και ευαισθησίες για τους ανθρώπους.

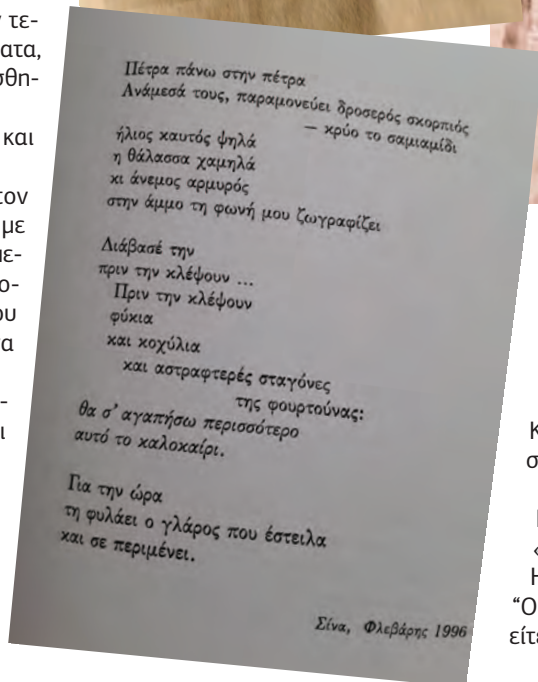
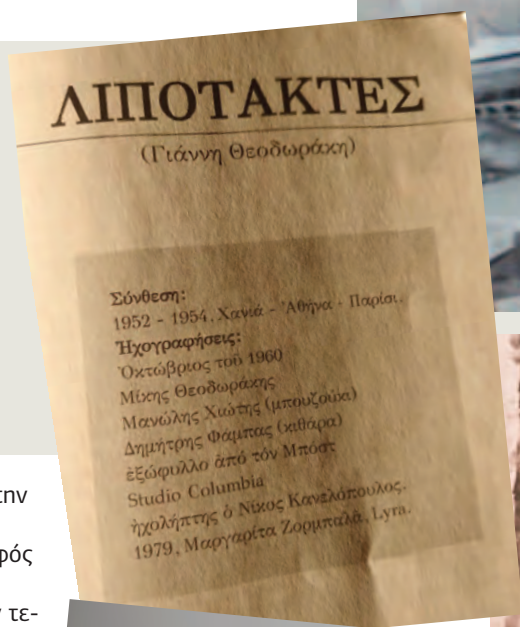
Ο Γιάννης Θεοδωράκης ήταν σπουδαίος ποιητής, στιχουργός και δημοσιογράφος.

Η «Ομορφη πόλη», όπως και το «Χάθηκα» περιλαμβάνεται στον πρώτο ολοκληρωμένο κύκλο τραγουδιών του Μίκη Θεοδωράκη με την ονομασία: «Λιποτάκτες» που περιλαμβάνει συνολικά τέσσερα μελοποιημένα ποιήματα του Γιάννη Θεοδωράκη. Πρώτο είχε μελοποιηθεί το «Χάθηκα» και μάλιστα στα Χανιά. Τα άλλα ποιήματα του κύκλου είναι τα: «Ομορφη πόλη», «Αυγή αφράτη» και «Δακρυσμένα μάτια».

Τα έργα του, όπως η «Ομορφη Πόλη» και το «Χάθηκα», σημάδεψαν μια ολόκληρη γενιά και τα έχουν τραγουδήσει οι μεγαλύτεροι Έλληνες τραγουδιστές.

Ο Γιάννης Θεοδωράκης, ο οποίος είχε καταγωγή από τα Χανιά, είχε γεννηθεί στις 22/9/1932 στα Γιάννενα καθώς ο πατέρας του λόγω επαγγελματικής ιδιότητας (εργαζόταν στο υπουργείο Εσωτερικών) κατοικούσε την εποχή εκείνη στα Γιάννενα.

Ο Γιάννης Θεοδωράκης που τα πρώτα του βήματα στη δημοσιογραφία τα έκανε με την έκδοση του περιοδικού «Δρόμοι της Ειρήνης», εργαζόταν από το 1958 στην «Αυγή». Για αρκετά χρόνια ήταν δημοσιογράφος του «Ριζοσπάστη» μετά την επανέκδοσή του, το Σεπτέμβριο

1974. Επίσης τη δεκαετία του '90 αρθρογραφούσε στον «Κήρυκα»

Είχε τρία παιδιά. Την Άννα από τον πρώτο γάμο και τον Γιώργο και τη Μάρω από τον δεύτερο.

Και κάθε καλοκαίρι ερχόταν στο σπίτι στον Γαλατά με την οικογένειά του.

Η Μάρω Θεοδωράκη θυμάται:

«Εχω ζήσει τα Χανιά και την Κρήτη μέσα από τον Γιάννη. Είχε πάθος με την Κρήτη, το οποίο φρόντισε και μας το μετέδωσε. Τα καλοκαίρια μέναμε στο σπίτι στον Γαλατά».

Η κηδεία του Γιάννη Θεοδωράκη έγινε στο Γαλατά Χανίων.

Και οι φίλοι του οι ριζίτες του τραγουδούσαν: «Σε ψηλό βουνό».

«Τα ριζίτικα από τον Γιάννη τα αγάπησα», λέει η Μάρω Θεοδωράκη.

Η μνήμη του Γιάννη Θεοδωράκη παραμένει ζωντανή γιατί ο στιχουργός της «Ομορφης πόλης» ζει στις καρδιές όλων όσοι τον είχαν γνωρίσει είτε προσωπικά, είτε μέσα από τους στίχους και τα κείμενά του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΒΙΑΚΗΣ

Σταγόνες Χανιώτικης Ιστορίας

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ Κ. ΑΛΙΓΙΖΑΚΗΣ*

Ο πηδηχτός χορός της Ανατολικής Κρήτης (μαλεβιζιώτης) - Β' ΜΕΡΟΣ

Οι περιγραφές του χορού τον 20ο αιώνα ποικίλουν. Έτσι, στο φύλλο της 7/8/1907 της εφημερίδας «Ίδην» γίνεται ιδιαίτερη μνεία στον «αθάνατο πηδηχτό» του Καλογερίδη στο καφενείο Χατζοπούλου στην Πλατεία Πρίγκιπος. Εδώ πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο Στρατής Καλογερίδης, σύμφωνα με τη δισκογραφία των δεκαετιών 1930 και 1950, έπαιζε πηδηχτό με μελωδικά γυρίσματα του στειακού και του καστρινού πηδηχτού, είτε μαζί είτε χωριστά.

Το 1909 ο Γεώργιος Χατζηδάκης στο περιοδικό «Κρητική Στοά» του Ιωάννη Μουρέλου παρουσιάζει την μονογραφία «Κρητική μουσική και όρχησις» και αναφέρει τις ονομασίες: «Πηδηχτός», «Καστρινός πηδηχτός», «Καστρινός χορός», «Μαλεβιζιώτικος», «Μαλεβιζιώτικος πηδηχτός» ή «Κα-

στρινή σουστά», αναλύει τον χορευτικό βηματισμό και προσθέτει ότι χορεύεται στην Ανατολική Κρήτη (Νομός Ηρακλείου και Νομός Λασιθίου). Επίσης, αναφέρει ότι η ονομασία «Καστρινή σουστά» προέρχεται από τις Δυτικές Επαρχίες του νησιού (Χανιά, Ρέθυμνο). Είναι η πρώτη φορά που ο πηδηχτός χορός καταγράφεται με έξι διαφορετικές ονομασίες. Επίσης αναφέρει: «Ο Καστρινός πηδηχτός χορεύεται εις όλας τα επαρχίας των Νομών Ηρακλείου και Λασιθίου». Αυτή η επισήμανση φανερώνει ότι πρόκειται για έναν χορό, ο οποίος είναι κοινός στην Ανατολική Κρήτη.

Στο βιβλίο του Γ. Χατζηδάκη «Κρητική Μουσική» (Αθήνα 1958) ο συγγραφέας αναφέρει τον πηδηχτό ως Πυρρίκη και περιγράφει μια προσω-

πική εμπειρία που είχε τη δεκαετία του 1910 όταν ο περιοδεύων θεατρικός θίασος της μεγάλης θεατρικής εκείνης της εποχής Μαρίας Κοτοπούλη παραβρέθηκε σε μια χοροεσπερίδα του Μουσικού Συλλόγου «Απόλλων» στο Ηράκλειο. Η Κοτοπούλη εξέφρασε τον θαυμασμό της για τη χορευτική δεινότητα στον πηδηχτό των αδελφών Μαλεβιζιώτη, των αδελφών Περιστενίδη, των αδελφών Παπαδάκη, του περιώνυμου Σαρχανίου και του Ι. Γιατράκη από τις Αρχάνες.

Μια ακόμα ενδιαφέρουσα καταγραφή του πηδηχτού με την ονομασία «κρητικός χορός» υπάρχει στις 6/12/1912 στην εφημερίδα «Νέα Εφημερίς», η οποία αναφέρεται στον ετήσιο χορό των εμποροπαλλήλων του Χάνδακα. Σε αυτόν τον χορό

έπαιξαν ευρωπαϊκή μουσική και κρητική μουσική. Χαρακτηριστικό είναι ότι μόλις ξεκίνησε ο «κρητικός χορός», όπως αναφέρει η εφημερίδα, αμέσως γνωστοί κύριοι και κυρίες της καλής κοινωνίας του Μεγάλου Κάστρου χόρεψαν «όμορφα και με ενθουσιασμό». Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ονομασία «κρητικός χορός» συναντάται ακόμα και σήμερα στο Λασιθί. Αξιοσημείωτο είναι ότι σε άρθρο του χανιώτικου «Εσπερινού Ταχυδρόμου» (24/5/1937) αναφέρεται ότι σε τελετή αθλητικών αγώνων στα Χανιά χορεύτηκε ο «κρητικός χορός» μαζί με τον «Ροδίτικο», τον «Κερκυραϊκό» και την «Καραγκούνα».

Είναι πολύ πιθανόν καθηγητές φυσικής αγωγής να δίδαξαν στα παιδιά τον πηδηχτό χορό προπολεμικά.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η πρώτη ονομασία του χορού ήταν πηδηχτός και αναφερόταν στον πηδηχτό χορό της Ανατολικής Κρήτης γενικότερα έχοντας ανάκατες μελωδίες από Ηράκλειο και Λασιθί. Με την πάροδο του χρόνου οι τοπικές κοινωνίες έδωσαν γεωγραφικούς προσδιορισμούς στον πηδηχτό. (συνεχίζεται)

* Ο κ. Αγησίλαος Κ. Αλιγίζακης είναι ιατρός ορθοπεδικός, πολιτισμολόγος

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

Ελισάβετ Διαμαντάκη - Κωνσταντουδάκη

Τραγουδώντας τα παραμύθια...

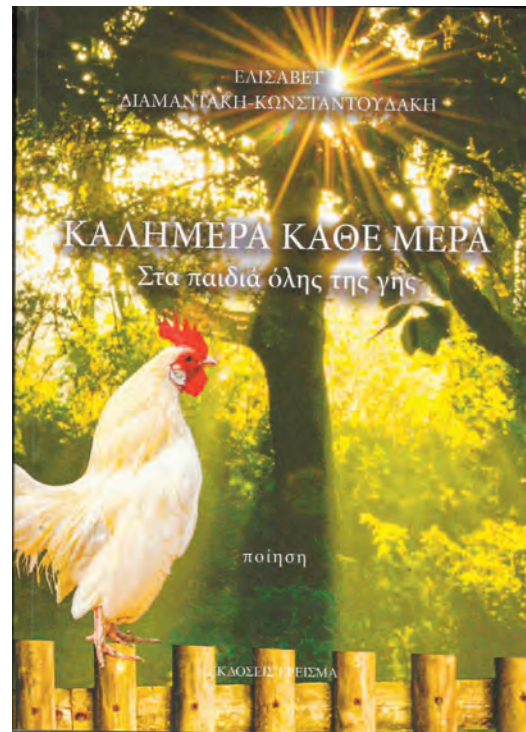
Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

Στις δύο κάτω γωνίες του σημερινού Παιδότοπου δυο ποιήματα της γνωστής δασκάλας - ποιήτριας Ελισάβετ Διαμαντάκη - Κωνσταντουδάκη. Για τους προλόγους στο πρώτο και στο δεύτερο βιβλίο της με τον κοινό τίτλο "Τραγουδώ τα παραμύθια", πρόκειται... Μαζί μ' αυτά, στον υπόλοιπο χώρο και οι πρώτοι στίχοι από δυο άλλα βιβλία της, "Το λυχνάρι με το γαλάζιο φως" και "Η πιστή κόρη και ο Ρολάνδος", που επίσης κυκλοφόρησαν όπως και ένα τρίτο ("Ο βασιλιάς του χρυσού βουνού") πρόσφατα απ' τις εκδόσεις "ΕΡΕΙΣΜΑ" του Χρήστου Μαχαιρίδη, εικονογραφημένα αισθαντικά απ' τον Γρηγόρη Νιόλη. Κι αυτά σαν συνέχεια των 248 σελίδων βιβλίων της με παιδικά ποιήματα "Καλημέρα κάθε μέρα" και έξι (6) ακόμη ποιητικών της συλλογών που κυκλοφόρησαν πέρυσι από τις ίδιες εκδόσεις... «Η ποίηση είναι ζωγραφική που σωπαίνει και η ζωγραφική είναι ποίηση που μιλά», είχα γράψει παρουσιάζοντας στη στήλη (βλ. "Χ.Ν.", 3.2.2019) το "Καλημέρα, κάθε μέρα". Το ξαναγράφω και σήμερα καταθέτοντας τον απέραντο θαυμασμό μου για την Ωραία ως Ελληνίδα Δασκάλα (έφυγε από την υπηρεσία το 1991 από το 14ο Δημ. Σχ. Χανίων) κυρίως για την

ποιότητα που υπάρχει μέσα στην ποσότητα του ποιητικού της έργου, ιδιαίτερα αυτού που απευθύνεται στα παιδιά. Ενός έργου που αξίζει σίγουρα παραπέρα προβολής και ιδιαίτερης βράβευσης...

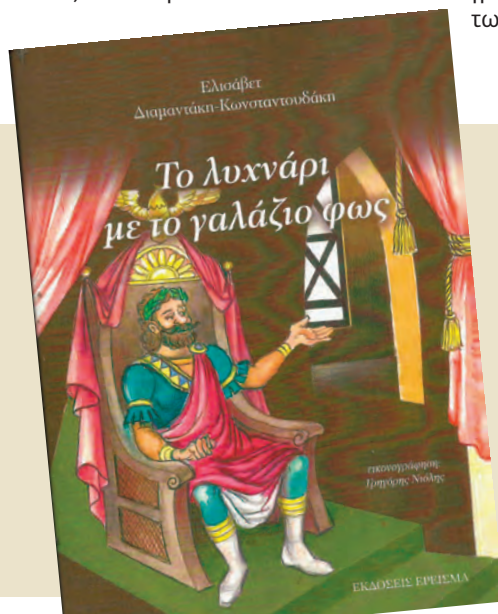
**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
Δάσκαλος**

Σημείωση: Η παιδική ποίηση της Ελισάβετ Διαμαντάκη - Κωνσταντουδάκη θα παρουσιαστεί μεθαύριο Δευτέρα, 9 Δεκεμβρίου και ώρα 7 μ.μ. στο Ενοριακό Κέντρο "Κωνσταντινουπολιάδα" του Ι.Ν. των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Ν. Χώρας. Διοργανωτές η Ενορία, η Τοπική Επιτροπή του Ελλ. Τμήματος της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Ν. Καζαντζάκη και οι Εκδόσεις "Ερεισμα". Θα μιλήσει η φιλόλογος - συγγραφέας Ρούλα Βουράκη. Θα χαιρετίσει ο αντιπρόεδρος του Ελ. Τμήμ. της Δ.Ε.Φ.Ν.Κ. Σήφης Μικελογιάννης. Συντονιστής ο εκδότης - συγγραφέας Χρήστος Μαχαιρίδης. Θεατρική απόδοση των παραμυθιών από την ηθοποιό Σοφία Πατέλη.

Το βασιλιά του ένας καλός στρατιώτης χρόνια πολλά πιστά 'χε υπηρετήσει μα όταν τα πρώτα νιάτα τον αφήσαν και δύσκολο 'ταν πια να πολεμάει, τον κάλεσε ο βασιλιάς και του 'πε: - Όσους μ' υπηρετούν εγώ πληρώνω μα τώρα εσένα πέρασε ο καιρός σου γι' αυτό ετοιμάσου, φίλε, να σχολάσεις άλλος πιο νιος τη θέση σου να πάρει!...

Έτσι τον έδιωξε χωρίς συμπόνια αδιάφορος αν πέθαινε απ' την πείνα δίχως χρήματα διόλου να του δώσει. Τέτοι' αδικία δεν την φανταζόταν

ο άγιος εκείνος στρατιώτης μα τι να κάνει; Πρέπει να υπακούσει! Να φύγει, αφού ο βασιλιάς τον διώχνει...

Εφυγε, και περπάτησε όλη μέρα ώσπου το βράδυ έφτασε στο δάσος. Σαν μπήκε μέσα εκεί, λίγο πιο πέρα είδ' ένα φως και κατά κείνο πήγε. Όταν πλησίασε, είδ' ένα σπίτι που μέσα εκεί μια μάγισσα βρισκόταν. - Παρακαλώ σε, άφησε δω πέρα τη νύχτα μου ο δόλιος να περάσω και δος μου αν θέλεις κάτι τι να φάω, κάτι να πιω, τι άλλο δεν αντέχω

την κούραση, την πείνα και τη θλίψη...

- Δε με γελάς εμένα, στρατιώτη! Ξέρω εγώ πως είσαι λιποτάκτης, μα σε λυπάμαι, και για τούτο μείνε τη νύχτα σου εδώ να την περάσεις.

Αφού πεινάς και φαγητό σου δίνω Μα πρώτ' ας κάνουμε μια συμφωνία: - Τι συμφωνία; ρώτησ' ο στρατιώτης. - Αύριο το πρωί θέλω να σκάψεις τον κήπο μου που βρίσκεται πιο πέρα. Δέχτηκ' αυτός. -Τι άλλο θα μπορούσε έτσι φτωχός ως ήτανε να κάμει;-

Δυο κόρες είχε η μάγισσα η κακιά αλλά τη μια μονάχα αγαπούσε. Την άλλη, -που της ήταν προγονή- τη ζήλευε, μαζί και τη μισούσε γιατί ' ήταν όμορφη, μα και καλή, πάντοτε γελαστή και προκομμένη ενώ η δική της, άσχημη πολύ, πολύ ζηλιάρα, μα και φαντασμένη!

Της αδερφής την όμορφη ποδιά οπού 'χε η μητέρα της κεντσίσει και πριν να βγει ψηλά στον Ουρανό στην όμορφη κορούλα είχε χαρίσει, από τη μάνα - μάγισσα ζητά

απ' το πρωί ως το βράδυ κι επιμένει, τρόπο να βρει, από την αδερφή να πάρει, όπου τόσο τη ζηλεύει...

Η μάγισσα μια μέρα με χαρά λέει στην κόρη της πως τρόπο βρήκε η όμορφη ποδιά που λαχταρά να γίνει πια ολότελα δική της σα βγάλει από τη μέση την καλή που τώρα τη φοράει αδερφή της. - Άκουσε, κόρη μου, τι θα σου πω: Το βράδυ, σαν θα πάτε στο κρεβάτι, απ' τη μεριά του τοίχου να 'ναι αυτή και συ να κοιμηθείς από την άκρη.

Εγώ θα 'ρθω μεσάνυχτα εκεί κι όπως βαθιά εκείνη θα κοιμάται, θα τη ραντίσω μαγικό ποτό από τον ύπνο πια να μην ξυπνήσει... Έτσι η ποδιά που τόσο λαχταράς θα γίνει πια -όπως ποθείς,- δική σου!..

**Ελισάβετ
Διαμαντάκη -
Κωνσταντουδάκη**

Γεννήθηκε στον Φουρφουρά Ρεθύμνου και ζει στα Χανιά. Σπούδασε παιδαγωγικά και εργάστηκε ως δασκάλα. Ασχολείται με την ποίηση και γράφει σε παραδοσιακό, ελεύθερο στίχο και σονέττο. Συνεργάστηκε με παιδαγωγικά και λογοτεχνικά περιοδικά.

Σαν καινούργια...

Εδώ μέσα ψυχάζουν κι από πλήξη στενάζουν παραμύθια παλιά, με φτερά διπλωμένα με σιωπή τυλιγμένα και πολλή μοναξιά!

Όλ' αυτά τα υπομένουν και μ' ελπίδα προσμένουν τη δική σου ματιά, δρόμους κείθε να βρούνε να μπορέσουν να μπουένη στη ζεστή σου καρδιά!

...Κι όπως θα 'σαι κοντά τους και θ' ακούς τη λαλιά τους έτσι ως τραγουδούν, σαν καινούργια θα μοιάζουν και ζεστά θ' αγκαλιάζουν και καρδιά σου και νου!

Τα φιλαράκια

Ως τότε πια θα μένουμε κλεισμένα εδώ μέσα στη σκοτεινή, την άκαρη, μικρή μας φυλακή; Έτσι αναρωτιόμασταν κλεισμένα στο συρτάρι μέχρι όπου μας τ' άνοιξαν και βγήκαμε στο φως... Εδώ τώρα βρισκόμαστε σε τούτο το βιβλίο, και τη δική σου τη ζεστή προσμένουμε ματιά ν' ανοίξει ο δρόμος διάπλατα, να μπούμε στην καρδιά σου με τ' άλλα τ' αδελφάκια μας να σμίξουμε ξανά (αν ίσως και τ' αντάμωσες μες στο βιβλίο το πρώτο, κι αν τ' άφησες να μπουνη κι αυτά βαθιά μες στην καρδιά) και να μας έχεις όλα μας δικά σου φιλαράκια, να σ' αγαπάμε αληθινά, και να μας αγαπάς!

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *CORYLUS avellana* (Κόρυλος η αβελλάνα). Ανήκει στην οικογένεια των Σημνοειδών. Την γνωρίζουμε με το κοινό όνομα Φουντουκιά.

Φουντουκιά

Υπάρχουν αρκετά είδη φουντουκιάς. Στην χώρα μας συναντούμε δύο. Την ήμερη φουντουκιά ή λεπτοκαρυά (στην οποία αναφερόμαστε σήμερα) και την αγριοφουντουκιά.

Η αγριοφουντουκιά είναι αυτοφυής βρίσκεται μεμονωμένα σε διάφορα δάση της χώρας. Οι καρποί της είναι γνωστοί ως φουντούκια Κωνσταντινούπολης.

Άλλα είδη φουντουκιάς είναι η γιγάντια με ύψος 35 μέτρων και μεγάλη παραγωγή μακρύτερων φουντουκιών.

Η λεπτοκαρυά είναι μικρό δέντρο που δεν ξεπερνά σε ύψος τα 6 μέτρα. Έχει μακρινούς, ευθείς, ευλύγιστους θαλάμους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται εδώ και αιώνες για την ανακάλυψη νερού με ραβδόσκοπία.

Τα φύλλα της είναι ωοειδή, ηριονωτά, εναλλάσσονται και φέρουν τρίχες.

Τα άνθη της έχουν διαφορές μεταξύ τους και τα αρσενικά σχηματίζουν μακριές ταξιανθίες ενώ στα θηλυκά οι ταξιανθίες είναι μικρές και περιβάλλονται από λέπια. Τα θηλυκά άνθη της φουντουκιάς εμφανίζονται σε γυμνά κλαδιά με ένα σκούρο κόκκινο χρώμα κατά το χειμώνα και νωρίς την άνοιξη όπου γονιμοποιούνται με τον άνεμο, ενώ τα αρσενικά άνθη κάνουν την εμφάνισή τους το χειμώνα όπου σιγά σιγά παράγουν γύρη. Τα θηλυκά άνθη της φουντουκιάς για να γονιμοποιηθούν θα χρειαστεί αρκετός χρόνος, και η ανάπτυξη τους γίνεται σε κλεισμένους καρπούς σε ένα φυλλώδες κέλυφος. Οι καρποί της φουντουκιάς παράγονται σε ομάδες. Το φυλλώδες κέλυφος καλύπτει, περίπου τα τρία τέταρτα της

επιφάνειας. Τα κίτρινο-καφέ, φουντούκια έχουν σχήμα σφαιρικό προς ωοειδές. Έχουν μήκος περίπου 1,5-2 cm και 1,2 -2 εκατοστά πλάτος.

Αφού περάσει το καλοκαίρι, το κέλυφος γίνεται καφέ από πράσινο που ήταν, ενώ τα φύλλα γίνονται χρυσοκίτρινα. Μετά από αυτή τη διαδικασία αρχίζουν από το δέντρο να πέφτουν τα φουντούκια.

Φύεται στα ορεινά δάση. Στη χώρα μας τη συναντούμε ιδιαίτερα σε Ήπειρο, Θεσσαλία, Αιτωλωακαρνανία, Ευρυτανία, Αρκαδία, Εύβοια, Λακωνία και Κεφαλλονιά.

Ιστορικά στοιχεία

Οι αρχαίοι έλληνες ονόμαζαν το δέντρο «Κάρυον ποντική» (καρύδι προερχόμενο από τον Πόντον) και ο Θεόφραστος αναφέρει την ποικιλία *Corylus colurna* ως «Καρύα η Ηρακλεωτική». Το όνομα κόρυλος ετυμολογείται από την αρχαία ελληνική λέξη «κόρυς» (περικεφαλαία), καθώς ο καρπός του φουντουκιού όταν είναι φρέσκος περιβάλλεται από φλοιώδες περίβλημα κάνοντάς το να μοιάζει με στρατιωτικό κράνος. Η λέξη φουντούκι έχει τουρκικές ρίζες (findik) και έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό λεξιλόγιο από τον καιρό της τουρκοκρατίας.

Στη λαϊκή ιατρική τον φλοιό της ρίζας τον συνιστούσαν ως αντιπυρετικό. Θεωρούσαν ακόμη τη γύρη των ανθέων αποτελεσματική κατά της επιληψίας, Από το ξύλο του δέντρου έβγαζαν ένα λάδι εμπυρεματικό, που χρησιμοποιούσαν κατά της οδονταλγίας, των εντερικών σκωλήκων και σε δόση λίγων μόνο σταγόνων.

Στη λαϊκή ιατρική για την αν-

τιμετώπιση των ρευματικών πόνων έπαιρναν φύλλα φουντουκιάς με ίση ποσότητα φύλλων καρυδιάς και πρόσθεταν σε αυτά στάχτη καπνού ή στάχτη από τσόφλια ώριμων φασολιών και κοινό αλάτι. Τα κοπάνιζαν στο γουδί και την σκόνη την έπηναν μαζί με ελαιόλαδο. Το παρασκεύασμα αυτό το έτριβαν στα πονεμένα μέρη.

Συστατικά - χαρακτήρας

Οι καρποί της φουντουκιάς περιέχουν λευκωματοειδή 17,4%, λίπος 62,60%, μη αζωτούχες ουσίες 7,22%, τέφρα 2,49% και νερό 1,11%.

Τα φουντούκια (και το κέλυφος τους) περιέχουν αντιοξειδωτικές ουσίες όπως ταννίνες, φαινολικά οξέα, φλαβονοειδείς ενώσεις και βιταμίνη Ε. Η βιταμίνη Ε είναι ένα ισχυρό αντιοξειδωτικό διαλυτό σε λιπαρά, που απαιτείται για τη διατήρηση της ακεραιότητας της κυτταρικής μεμβράνης των βλεννογόνων μεμβρανών και του δέρματος προστατεύοντας από τις επιβλαβείς ελεύθερες ρίζες οξυγόνου.

Είναι πλούσια σε μονο-ακόρεστα λιπαρά οξέα, όπως είναι το ελαϊκό, καθώς και σε απαραίτητα λιπαρά οξέα, όπως είναι λιγνελαικό οξύ που είναι χρήσιμα για την υγεία της καρδιάς.

Περιέχουν φυλλικό οξύ το οποίο είναι μια σημαντική βιταμίνη του συμπλέγματος των βιταμινών Β, που βοηθά στην πρόληψη της μεγαλοβλαστικής αναιμίας και

συμβάλλει στην πρόληψη ανωμαλίων του νευρικού σωλήνα των εμβρύων. Περιέχουν και άλλες σημαντικές βιταμίνες του συμπλέγματος Β, όπως ριβοφλαβίνη, νιασίνη, θειαμίνη, παντοθενικό οξύ και πυριδοξίνη (βιταμίνη Β-6). Περιέχουν επίσης, πολλά χημικά μέταλλα, όπως μαγγάνιο, κάλιο, ασβέστιο, χαλκό, σίδηρο, μαγνήσιο, ψευδάργυρο και σελήνιο. Ο χαλκός και το μαγγάνιο είναι σημαντικοί συν-παράγοντες του αντιοξειδωτικού ένζυμου, δισμουτάση του υπεροξειδίου. Ο σίδηρος βοηθά στην πρόληψη της μικροκυτταρικής αναιμίας. Το μαγνήσιο και ο φώσφορος είναι σημαντικά συστατικά για τον μεταβολισμό των οστών.

Τέλος είναι πλούσια σε διαι-

χάριστο, λεπτό άρωμα και γεύση. Είναι θρεπτικό λάδι και προάγει την υγεία του δέρματος και των μαλλιών. Δρα επίσης κατά των σκουληκιών των εντέρων, ιδιαίτερα κατά της ταινίας.

Έρευνες έχουν δείξει ότι τα φύλλα της φουντουκιάς περιέχουν την αντικαρκινική ουσία ταξόλη.

Η φουντουκιά συνδυάζεται με το Αγριμόνιο για τη διάρροια, με το Πλαντάγκο ή την Φυκάρια για τις αιμορροΐδες και με την Καλέντουλα για τις κισρώδεις φλέβες.

Παρασκευή και δοσολογία

Τα φύλλα παρασκευάζονται ως έγχυμα. Ρίχνουμε σε δύο κουταλάκια του τσαγιού ξηρά φύλλα ένα φλιτζάνι βραστό νερό και το σκεπάζουμε για μέχρι να κρυώσει. Σουρώνουμε και πίνουμε δύο με τρεις φορές την ημέρα.

Ο φλοιός των βλαστών παρασκευάζεται ως αφέψημα. Ρίχνουμε δύο κουταλάκια του τσαγιού ξηρό βότανο σε ένα φλιτζάνι νερό και το βράζουμε για 5 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε πρωί και βράδυ.

Προφυλάξεις

Οι καρποί του φουντουκιού θέλουν πολύ καλό μάσημα και δεν συνιστώνται σε στομάχια αδύνατα και δυσπεπτικά γιατί είναι βαρυστόμαχα.

ηπτικές φυτικές ίνες, που όπως έχει φανεί, μπορούν να συμβάλλουν στην πρόληψη πολλών χρόνιων νοσημάτων (καρδιαγγειακά, καρκίνος του παχέος εντέρου κλπ).

Ο φλοιός των τρυφερών βλαστών περιέχει στυπτικά, ρετσίνι, οξέα και χρωστικά φλαβονικά.

Τα φύλλα περιέχουν φλαβονόλες (ολιγομερείς προανθοκυανιδίνες) και μικρές ποσότητες βιταμίνης C.

Οι σπόροι περιέχουν μέχρι και 65% έλαιο το οποίο χρησιμοποιείται σε χρώματα, καλλυντικά κ.λπ. Ολόκληρος ο σπόρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη στίλβωση και το λάδι ξύλου. Είναι πολύ εύκολο να εφαρμοστεί και να παράγει ένα ωραίο φινιρίσμα. Οι λεπτός αλεσμένοι σπόροι χρησιμοποιούνται ως συστατικό μάσκας προσώπου στα καλλυντικά.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει κάθε άνοιξη και οι καρποί εμφανίζονται το φθινόπωρο. Η φουντουκιά παράγει καρπούς, περίπου τρία χρόνια μετά την φύτευση.

Για θεραπευτικούς σκοπούς

Υ.Σ. Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skouvatsos11@gmail.com

Έκθεση ζωγραφικής από
το Εργαστήριο
Καλλιτεχνικές Διαδρομές

ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

9-18

Δεκεμβρίου

Ιστιοπλοϊκός

Όμιλος Χανίων

Εγκαίνια
Δευτέρα
9 Δεκεμβρίου
ώρα: 19:00

ΣΤΗΝ ΚΙΣΣΑΜΟ

Αρωμα Χριστουγέννων

Με τη φωτοδότηση του Χριστουγεννιάτικου δέντρου αύριο, Κυριακή 8 Δεκεμβρίου και ώρα 19:00 στην πλατεία Τζανακάκη, ξεκινούν στην Κίσσαμο οι χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις.

Η εκδήλωση περιλαμβάνει ομιλία για το πνεύμα το Χριστουγέννων απ την φιλόλογο ειδικής αγωγής κ. Κατερινάκη Νίκη, τραγούδια από τη Φιλαρμονική του Δήμου Κισσάμου “Ειρηναίος Γαλανάκης”, παραδοσιακά κάλαντα από τη χορωδία της Ιεράς Μητρόπολης Κισσάμου και Σελίνου υπό την διεύθυνση του κ. Χαχλάκη Γεωργίου, πυροτεχνήματα, δώρα από τον Άγιο Βασίλη και παραδοσιακό κέρασμα.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων θα συνεχιστεί ως εξής:

- Κυριακή 15 Δεκεμβρίου, πρώην Δημοτικό σχολείο Καλλιγιανών Κισσάμου.

13:00-17:00 Bazaar του Πολιτιστικού Μορφωτικού Συλλόγου “Η Βάρδια”

17:30 Φωταγώγηση χριστουγεννιάτικου δέντρου

- Κυριακή 15 Δεκεμβρίου στην αίθουσα του πολιτιστικού Συλλόγου Πλάτάνου «Η ενότητα» Πλάτανος.

12:00- 14:00 Χριστουγεννιάτικες κατασκευές για τα παιδιά από το Δημιουργικό Εξωραϊστικό Σύλλογο Κατοίκων Πλατάνου «Η Ενότητα»

- Παρασκευή 20 Δεκεμβρίου Πλάτανος και ώρα 18:00 18:00 -19:00 Άγιος Βασίλης υποδέχεται τα παιδιά και φωτογραφίζεται μαζί τους .

19:00 Φωταγώγηση χριστουγεννιάτικου δέντρου Bazaar από το Σύλλογο γονέων και κηδεμόνων του Νηπιαγωγείου & Δημοτικού σχολείου Πλατάνου

Κέρασμα Δημιουργικό Εξωραϊστικό Σύλλογο Κατοίκων Πλατάνου «Η Ενότητα»

- Σάββατο 21 Δεκεμβρίου ώρα 19:00 παραλία τελωνείου Η νύχτα των ευχών

- Πέμπτη 26 Δεκεμβρίου πλατεία Τζανακάκη. 18:00-20:00 Άγιος Βασίλης υποδέχεται τα παιδιά και φωτογραφίζεται μαζί τους

20: 00 -21:00 00 Δημοτικοί & λαϊκοί χοροί Χορευτικός σύλλογος «Η Κίσσαμος»

- Παρασκευή 27 Δεκεμβρίου πλατεία Τζανακάκη. 18:00-20:00 Άγιος Βασίλης υποδέχεται τα παιδιά και φωτογραφίζεται μαζί τους

20: 00 -21:00 Χορευτική παράσταση Πολιτιστικός σύλλογος «ο Γηγενής»

- Σάββατο 28 Δεκεμβρίου πλατεία Τζανακάκη. 18:00-20:00 Άγιος Βασίλης υποδέχεται τα παιδιά και φωτογραφίζεται μαζί τους

20: 00 -21: Χορευτική παράσταση Πολιτιστικός σύλλογος η τέχνη του χορού

- Κυριακή 29 Δεκεμβρίου Γραφεία Φιλολογικού Συλλόγου οδό Σκαλίδη

16:30-18:00 Ανάγνωση παραμυθιού «το δώρο της παπλωματούς» του Τζεφ Μπριμπό

18:00 – 20:00 Άγιος Βασίλης υποδέχεται τα παιδιά και φωτογραφίζεται μαζί τους

20: 00- 21:00 Παράσταση με ταχυδακτυλουργικά Όλες οι εκδηλώσεις έχουν ελεύθερη είσοδο.

Χριστουγεννιάτικο παζάρι από τους “Νέους Πολίτες του Κόσμου”

Μεγάλη Χριστουγεννιάτικη Αγορά στην Πύλη Sabbionara, σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή, ώρες 11.00 πμ έως 9.00 μμ, διοργανώνει και φέτος ο πολιτιστικός σύλλογος Νέοι Πολίτες του Κόσμου σε συνδιοργάνωση με τον Δήμο Χανίων και την ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ

«Σε ζεστή χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα, ο επισκέπτης θα βρει πολλά και πρωτότυπα δώρα, χριστουγεννιάτικα και μη, γλυκίσματα απ’ όλο τον κόσμο και φαγητά. Η επιλογή δώρων και γλυκισμάτων θα είναι μεγαλύτερη από ποτέ, αφού και φέτος πολλοί Χανιώτες εθελοντές θα συμμετάσχουν με προσφορά δικών τους κατασκευών και κατασκευασμάτων», αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση.

Σκοπός της εκδήλωσης είναι αφ’ ενός η ανεύρεση πόρων για το Σύλλογο Γονέων και Φίλων του Τριθέσιου Ειδικού Δημοτικού και Νηπιαγωγείου για Αυτιστικά Παιδιά Χανίων, για το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων Ασκήσιμων Παιδιών του 1ου Ειδικού Δημοτικού και Νηπιαγωγείου Χανίων, το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Ειδικού Δημοτικού και Νηπιαγωγείου ΚΑΠΝΚ Χανίων, όπως και για τη βιβλιοθήκη “βιβλιομανία” του συλλόγου Νέοι Πολίτες του Κόσμου στην οδό Σήφακα 75 στη Σπλάντζια, κι αφ’ ετέρου η ενημέρωση του ευρύτερου κοινού για τα προγράμματα, αλλά και για τις δυσκολίες όσο της βιβλιοθήκης, τόσο και των σχολείων και των συλλόγων τους.

«Με το μωρό μου στη Βιβλιοθήκη»

Πρόγραμμα “Με το μωρό μου στη Βιβλιοθήκη” ξεκινά η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων από Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου και κάθε Δευτέρα, στο χώρο της Παιδικής - Εφηβικής Βιβλιοθήκης Δημοτικού Κήπου.

Για γονείς και μωρά από μηνών έως και 3,5 ετών.

Κάθε Δευτέρα και ώρα 6.30 μ.μ., στο χώρο της Παιδικής - Εφηβικής Βιβλιοθήκης Δημοτικού Κήπου, οι γονείς με τα μωρά τους θα έχουν την ευκαιρία να διαβάσουν, να χορέψουν, να τραγουδήσουν και να ακούσουν παραμύθια.

Η Χριστουγεννιάτικη Ιστορία του Κάρολου Ντίκενς

Η Χριστουγεννιάτικη Ιστορία του Κάρολου Ντίκενς, θα παρουσιαστεί από τους μαθητές του ΣΤ’ 2 του 1ου Δημοτικού Σχολείου Νέας Κυδωνίας την Πέμπτη 12 Δεκεμβρίου και ώρα 18.00, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Επίσης,

Χριστουγεννιάτικα Τραγούδια, θα παρουσιαστούν από τους μαθητές της Β’ τάξης.

Προαιρετική προσφορά τροφίμων για το Κοινωνικό Παντοπωλείο της Περιφέρειας Κρήτης – Περιφερειακή Ενότητα Χανίων.

Συνδιοργάνωση της Περιφέρειας Κρήτης – Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χανίων

Χριστουγεννιάτικη γιορτή της Π.Ο.Π.Κ.Σ σε πλοίο της “ΑΝΕΚ”

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Πολιτιστικών Κρητικών Σωματείων από κοινού με την ΑΝΕΚ, διοργανώνουν χριστουγεννιάτικη γιορτή για τα παιδιά των Κρητικών σωματείων της Αττικής με τίτλο «Χριστούγεννα στο πλοίο της ΑΝΕΚ», την Κυριακή 15 Δεκεμβρίου και ώρα 11:00 – 15:00.

Η εκδήλωση περιλαμβάνει:

- Αφήγηση παιδικού παραμυθιού, διανθισμένο με κρητικούς παραδοσιακούς ήχους από διακεκριμένο κρητικό συγγραφέα

- Παρουσίαση και βιωματική δημιουργία παραδοσιακών Χριστουγεννιάτικων γιορτινών γλυκών και εδεσμάτων της Κρήτης από γνωστό κρητικό σεφ, με ταυτόχρονη ομιλία από διατροφολόγο για την αξία και τη σημασία της Κρητικής διατροφής.

- Παρουσίαση των γιορτινών πθών και εθίμων της Κρήτης με τη συνοδεία οπτικοακουστικού υλικού.

- Κάλαντα και γιορτινά τραγούδια από παιδική χορωδία.

- Κρητικούς χορούς που θα χορέψουν οι μικροί φίλοι, με τη συνοδεία κρητικών παραδοσιακών οργάνων

Καθ’ όλη την διάρκεια της ενασχόλησης των παιδιών με τις παραπάνω δράσεις οι γονείς και συνοδοί των παιδιών θα συζητούν με διακεκριμένο/η παιδίατρο και παιδοψυχολόγο για ιατρικά θέματα και θέματα παιδοψυχολογίας που αφορούν τα παιδιά.

Στους μικρούς μας καλεσμένους θα προσφερθούν δώρα και γλυκά από την Ομοσπονδία, καθώς και κέρασμα, ευγενική προσφορά της «ΑΝΕΚ Α.Ε»

Ελληνικός κινηματογράφος στην Μπουάτ 73100

«80 χρόνια ελληνικός κινηματογράφος κάπως αλλιώς», στην Μπουάτ 73100 (Πατρ. Γερασίμου 18, Ν. Χώρα), το Σάββατο 7, Κυριακή 8 και Σάββατο 14, Κυριακή 15 Δεκεμβρίου, στις 21.00 Τραγούδι - κείμενο: Ιώ Ασηθιανάκη, Αφροδίτη Ταβουλάρη Μουσική: Γιάννης Ευθυμίου.

Δράση στο βιβλιοπωλείο Πελεκανάκη

Σήμερα Σάββατο, 7 Δεκεμβρίου, γονείς και παιδιά προσκαλούνται να περάσουν μαζί μια ημέρα στο βιβλιοπωλείο Πελεκανάκη (Χάληδων 89), «σε μια μεγάλη γιορτή της ανάγνωσης από μικρούς αλλά και μεγάλους, γεμάτη εκπλήξεις και προσφορές». Σύμφωνα με την σχετική ανακοίνωση, θα προσφέρονται εκπτώσεις στα παιδικά - εφηβικά βιβλία 30% ενώ ο Απ Βασίλης από τις 12 π.μ. - 3 μ.μ. θα χαρίζει ένα μπαλόνι με κάθε αγορά βιβλίου.

ΑΠΟ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑ

Η πολιτιστική κληρονομιά στο προσκήνιο

Ένα συνέδριο που φέρνει στο προσκήνιο συλλογικότητες από όλη τη χώρα με αντικείμενο την πολιτιστική κληρονομιά συναντούνται και συνομιλούν χθες και σήμερα στην Ελευσίνα. Πρόκειται για το συνέδριο «Οι Κοινότητες στο Προσκήνιο: Η Εμπειρία της Ενεργοποίησης Πολιτών μέσω της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (HerMa HUB: *Fostering Communities*), που διοργανώνει ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός The Heritage Management Organization (Πρωτοβουλία για την Ανάδειξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς), σε συνεργασία με την Ελευσίνα 2021 Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης.

Για πρώτη φορά, περισσότερες από 30 ομάδες πολιτών από την Αθήνα, την Ελευσίνα και την περιφέρεια (Κρήτη, Ιόνιο, Ήπειρο, Πελοπόννησο, Μακεδονία, Σποράδες κ.α), μαζί με προσκεκλημένους ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, θα συστηθούν και θα ανταλλάξουν πληροφορίες και καλές πρακτικές που αφορούν την εμπειρία της ενεργοποίησης πολιτών μέσω της πολιτιστικής κληρονομιάς.

«Η Ελευσίνα ως πόλη έχει πολλές ιδιαιτερότητες, αλλά μία μας ενδιαφέρει περισσότερο: το γεγονός ότι είναι μια μικρογραφία της Ελλάδας. Δηλαδή στην Ελευσίνα, ενώ είναι μια σχετικά μικρή πόλη, υπάρχουν σύλλογοι που αντιπροσωπεύουν σχεδόν όλο τον ελληνικό κόσμο, από την Τραπεζούντα ως την Ήπειρο και από την Κρήτη ως τη Σύμη. Λόγω εκβιομηχάνισης μετανάστευσε εσωτερικά ο πληθυσμός για να βρει εργασιακές ευκαιρίες. Τώρα έχουμε μια πόλη όπου η δεύτερη και τρίτη γενιά αυτών των ανθρώπων ζουν μαζί στον ίδιο αστικό χώρο», δηλώνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο Ευάγγελος Κυριακίδης, επίκουρος καθηγητής αρχαιολογίας και διευθυντής του The Heritage Management Organization.

Η έδρα του μη κερδοσκοπικού οργανισμού είναι στην Ελευσίνα, αλλά ο λόγος που το συνέδριο διεξάγεται

στην πόλη είναι ευρύτερος. «Έχουμε μια μικρογραφία όλης της Ελλάδας εδώ, αλλά έχουμε και δυνατές ομάδες που ασχολούνται με την πολιτιστική κληρονομιά. Άρα είναι ένας εξαιρετικός τόπος να φέρουμε ομάδες και από την υπόλοιπη Ελλάδα για να ξεκινήσει μια συζήτηση για το πώς βοηθιούνται αυτές οι ομάδες μεταξύ τους, τι προβλήματα αντιμετωπίζουν, τι προβληματισμούς έχουν κοκ. Να ανοίξει, για πρώτη φορά από όσο γνωρίζω, μια σχετική συζήτηση», επισημαίνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο κ. Κυριακίδης.

Σκοπός του συνεδρίου είναι να παρουσιαστούν καινοτόμες θεωρίες και πρακτικές ενεργοποίησης τοπικών κοινωνιών, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία που έχουν για τη διατήρηση και προώθηση του πολιτισμού.

Το συνέδριο τελεί υπό την αιγίδα της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠΠΟΑ.

Ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός The Heritage Management Organization (HERITAGE) ιδρύθηκε το 2008. Στόχος του είναι να παρέχει εκπαίδευση και να καλλιεργεί δεξιότητες σε σημαντικούς διαχειριστές έργων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέχρι σήμερα έχουν οργανωθεί 700 προγράμματα εκπαίδευσης διαχειριστών πολιτιστικής

κληρονομιάς, με τους συμμετέχοντες να προέρχονται από 77 χώρες. Τα προγράμματα του HERITAGE είναι αγγλόφωνα και τα περισσότερα διεξάγονται σε συνεργασία με διεθνείς και ημεδαπούς οργανισμούς, ενώ έχουν προσφέρει πάνω από 600 μερικές ή πλήρεις υποτροφίες.

Το Διεθνές Συνέδριο Πολιτιστικής Κληρονομιάς HerMA εντάσσεται από το 2017 στο πρόγραμμα της Ελευσίνας 2021 Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Αφιέρωμα στον συγγραφέα Μαρσέλ Προυστ

Αφιέρωμα στο συγγραφέα Μαρσέλ Προυστ διοργανώνουν ο Ελληνο-Γαλλικός Σύλλογος Χανίων σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης-Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, το Δήμο Χανίων, την ΚΕΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ, το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος και το Ελληνικό Τμήμα του Συνδέσμου Μελών του Τάγματος του Ακαδημαϊκού Φοίνικα (ΑΜΟΡΑ), την Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου

στις 20.00, στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσόγειου. Ομιλητής θα είναι ο Δρ. Νικόλας Χριστοδούλου, Διευθυντής Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων Γαλλικού Ινστιτούτου Ελλάδος και Πρόεδρος του Τάγματος του Ακαδημαϊκού Φοίνικα Γαλλίας στην Ελλάδα, με θέμα : Η επικαιρότητα του Μαρσέλ Προυστ μέσα από τον «Ανακτεμένο χρόνο», ένα από το πιο επιδραστικά μυθιστορήματα του 20ού αιώνα. Την εκδήλωση θα πλαισιώσει ο μουσικός Νίκος Περάκης με μουσικά έργα στο πιάνο από σύνθετες που επηρέασαν τον συγγραφέα (Debussy και Chopin). Είσοδος ελεύθερη

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Εκδήλωση για τη Βενετσιάνικη φυσιογνωμία των Χανίων

Η Ιστορική, Λαογραφική και Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης και η Περιφερειακή Ενότητα διοργανώνουν τη δεύτερη εκδήλωση για τη Βενετσιάνικη φυσιογνωμία των Χανίων, στο μεγάλο αμφιθέατρο του Πνευματικού Κέντρου Χανίων, το Σάββατο 14 Δεκεμβρίου, στις 19.00.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ομιλία από την Τούλα Τριμανδήλη – Μαγκάν, αρχιτέκτονα, με θέμα «Βενετσιάνικη αστική και αγροτική αρχιτεκτονική», την Νεκταρία Λαϊνάκη, αρχιτέκτονα, υποψήφια διδά-

κτορα, με θέμα «Οι ενετικές επαύλεις της επαρχίας Κισάμου» και από τον Μανόλη Ντουρουντάκη, εθνοκοινωνιολόγο, με θέμα «Έννοια και τεχνικές προβολής και προώθησης πολιτισμικών αγαθών. Εφαρ-

μογή στα Ενετικά Μνημεία των Χανίων».

Την εκδήλωση θα συντονίζει η Έλια Βαρδάκη, ερευνήτρια, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΙΛΑΕΚ.

Ανάγνωση διηγημάτων του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Με τη συνδιοργάνωση της Περιφέρειας Κρήτης – Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και του Πνευματικού Κέντρου Χανίων, ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Νομού Χανίων διοργανώνει ένα Πρόγραμμα Φιλαναγνώσιας, που απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες Λυκείου, με θέμα την ανάγνωση διηγημάτων του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, κάθε Σάββατο, από τις 5.00 μ.μ. έως τις 7.00 μ.μ., στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Η πρώτη συνάντηση θα γίνει το Σάββατο 14 Δεκεμβρίου και ώρα 5.00 μ.μ.

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

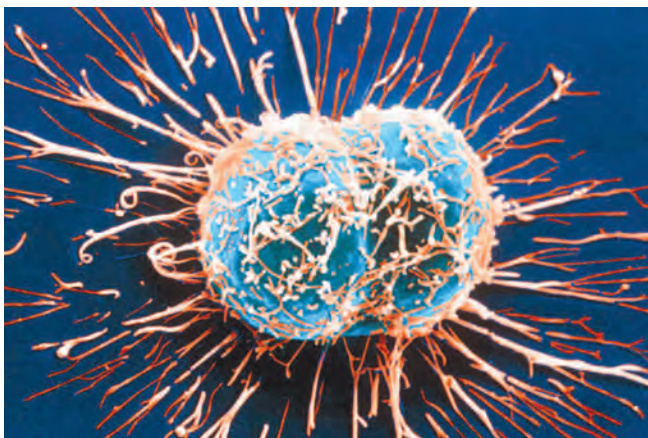
ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 159ο

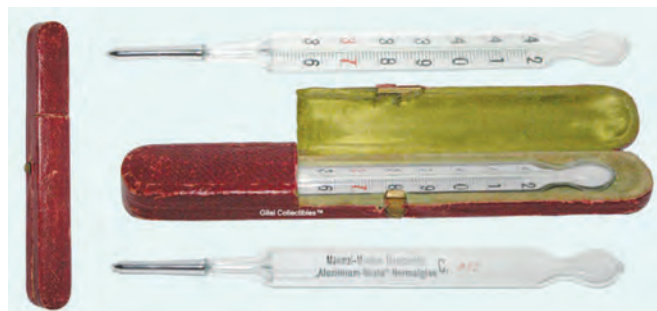
Τσάντα Αγγλου γιατρού των μέσων του 19ου αιώνα.

Κύτταρο από καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, την ώρα που διχοτομείται, σε εικόνα από μικροσκόπιο.

“Τα πλεονεκτήματα της κοκαΐνης μας: αναγνωρισμένη από την πλειοψηφία των γιατρών, χειρουργών και χημικών (παρατίθεται λίστα), για την αντιμετώπιση του βήχα, της καταρροής και του πυρετού”... (Νέα Υόρκη, 1898).

Γερμανικό θερμόμετρο με τη θήκη του, από τις αρχές του 20ου αιώνα.

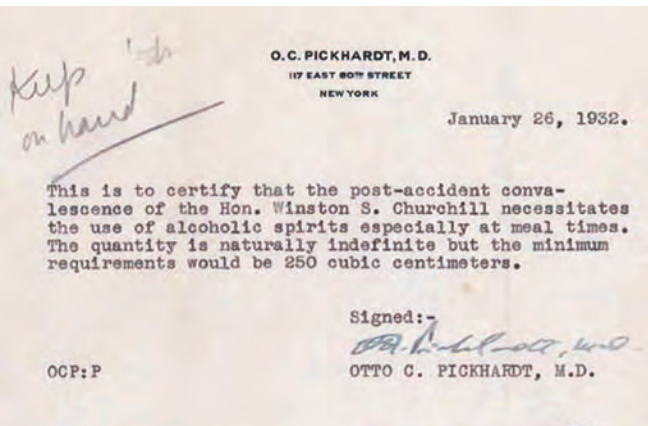

Ο Perumal γεννήθηκε στο Madras της Ινδίας το 1888, με τα άκρα της παρασιτικής δίδυμης αδελφής του να “φυτρώνουν” από την κοιλιά του. Διαβιούσε περιφερόμενος σε θιάσους σε όλο τον κόσμο, ενώ συχνά “έντυνε” τα παρασιτικά άκρα με κοριτσίστικα ρούχα...

« Η Pauline Musters (1876-1895) από το Ossendrecht της Ολλανδίας, είχε ύψος 61 εκατοστά και καταγράφηκε ως η πιο μικρόσωμη γυναίκα του πλανήτη από το βιβλίο ρεκόρ Γκίνες.

“Αν αποτύχεις, θα πεθάνει”: Καμπάνια συγκέντρωσης χρημάτων και πρόσκλησης εθελοντριών νοσοκόμων του Ερυθρού Σταυρού των ΗΠΑ, κατά τη διάρκεια του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου.

« “Ειδική” ιατρική συνταγή για τον μετέπειτα πρωθυπουργό της Βρετανίας Ουίνστον Τσώρτσιλ, με την οποία, για ιατρικούς λόγους, μπορούσε να καταναλώνει απεριόριστα αλκοόλ, την εποχή της ποτοαπαγόρευσης (1932).

« Η Rajo Devi Lohan γεννήθηκε το 2009, στην περιοχή Haryana της Ινδίας, ένα υγιέστατο μωρό, σε ηλικία 70 ετών, με εξωσωματική γονιμοποίηση, κερδίζοντας τον τίτλο της γηραιότερης γυναίκας που έχει ποτέ γεννήσει παιδί!

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Graffiti palace

» Α. G. Lombardo
(μτφρ. Κάλλια Παπαδάκη, εκδόσεις Μεταίχμιο)

Αγαπητή Κάρμαν, Ανησυχείς πολύ για μένα, όμως κάνω ό,τι μπορώ για να επιστρέψω κοντά σου. Είσαι μια χορεύτρια, ξέρεις πώς να τους ξεγλιστρήσεις, τροφοδότησε τα άπληστα συναισθήματά τους, ποτέ μην τους αφήνεις πολύ κοντά ή μην τους κρατάς πολύ μακριά. Κάθε φορά που περπατώ αυτούς τους δρόμους, η πόλη για μένα γίνεται πιο ζωντανή... ένας ζωντανός οργανισμός σε συνεχή αλλαγή, υπερβολικά μεγάλος για να τον συλλάβει οποιοσδήποτε νους. Εμφανίζονται μανιφέστα ψεκασμένα με σπρέι και κρυφές εικόνες και σύμβολα, εξαφανίζονται, μεταμορφώνονται, επανεμφανίζονται σαν φανταστικά οράματα σε μια σιδερένια και συμπαγή ζούγκλα. Αλλάζουν τα νοήματά τους, ή μήπως εγώ αλλάζω καθώς προσπαθώ να τα δω και να τα καταλάβω;

Ο Αμέρικο Μονκ προσπαθεί να γυρίσει σπίτι του, εκεί που τον περιμένει η Κάρμαν, η έγκυος κοπέλα του, τη στιγμή που στην πόλη του Λος Άντζελες μαίνονται εκτεταμένες ταραχές, ολόένα αυξανόμενης έντασης, σε διάφορες υποβαθμισμένες γειτονιές, των οποίων οι κάτοικοι έχουν ξεσηκωθεί απαιτώντας καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και ίσα δικαιώματα. Η αστυνομία μοιάζει ανεπαρκής να καταστείλει την εξέγερση, και καλείται ο στρατός να αναλάβει δράση. Είναι Αύγουστος του 1965.

Το κυρίως εύρημα του Λομπάρντο, στο αρκετά φιλόδοξο πρώτο του μυθιστόρημα, Graffiti Palace, έγκειται στο πάθος του Μονκ για την καταγραφή των γκράφιτι της πόλης. Ο Μονκ έχει πάντοτε μαζί του το τε-

τράδιο του, στο οποίο αποτυπώνει τα σχέδια, καταγράφει τις ταγκιές (υπογραφές των καλλιτεχνών), αποκωδικοποιεί τα μηνύματα των συμμοριών, χαρτογραφεί τα όρια επιρροής τους, διακρίνει μια μορφή τέχνης να αναδύεται, τέχνη με ξεκάθαρα πολιτικά μηνύματα, με καλλιτέχνες ακτιβιστές να παρεμβαίνουν στη σημειολογία της πόλης, στις διαφημίσεις και στον δημόσιο λόγο. Ο Μονκ καταλαβαίνει τη γλώσσα που μιλάει η πόλη, αναγνωρίζει τα σημάδια, τις κακοτοπιές, δεν φοβάται. Προσπαθεί να διανύσει με τα πόδια την τεράστια απόσταση που τον χωρίζει από το σπίτι του, κοιτάζοντας να αποφεύγει τα αστυνομικά μπλόκα και τις εστίες έντασης, μη σταματώντας στιγμή να ενημερώνει το τετράδιό του με νέα σημάδια και σχέδια. Ένας φλανέρ που κρατάει το αρχείο της πόλης. Έτσι ο παραλληλισμός με την Οδύσσεια καθίσταται προφανής, οι αναλογίες στα κεφάλαια επίσης έχουν μια χαλαρή σύνδεση με τα έπη του ομηρικού έργου. Αναγνωρίζει κανείς την κάθοδο στον κάτω κόσμο, το νησί της Κίρκης και της Καλυψώς, τους Μνηστήρες μεταξύ άλλων. Ο Μονκ αποτελεί τον ικνηλάτη του συγγραφέα, που διασχίζει εκείνο το εξαήμερο των ταραχών που συγκλόνισε το Λος Άντζελες τον Αύγουστο του 1965, καταγράφοντας τα πάντα που αντικρίζει, παρατηρώντας προσεχτικά ακόμα και την ελάχιστη αλλαγή, ο αυτόπτης μάρτυρας της ιστορίας.

Χαρακτήρισα εξ αρχής ήδη το εγχείρημα του Λομπάρντο φιλόδοξο, και το χαρακτήρισα έτσι για τον τρόπο με τον οποίο επέλεξε να διηγηθεί την ιστορία εκείνου του εξαήμερου των ταραχών, την οπτική γωνία της αφήγησης μέσω της περιπλάνησης του Μονκ, τον συσχετισμό με την Οδύσσεια αλλά και τον

φόρο τιμής στον Τζόις, την επιθυμία του να παραδώσει ένα πυκνογραμμένο και πολυδιάστατο μυθιστόρημα, την ένταξη του γκράφιτι σε αυτό ως αναπόσπαστο μέρος της αστικής κουλτούρας, και όλα αυτά χωρίς να αδιαφορεί για την διακριτή πλοκή και την εξέλιξη της ιστορίας, αλλά και για τη λογοτεχνικότητα του κειμένου, ρισκάροντας να δώσει έναν ποιητικό, συχνά ελεγειακό τόνο, στην αφήγηση, που όμως, χωνεμένος καθώς είναι καλά, όχι μόνο δεν ξενίζει αλλά γοητεύει τον αναγνώστη, μετά τις πρώτες αναγνωριστικές του ύφους σελίδες.

Ο Λομπάρντο δεν ήθελε να γράψει απλώς ένα βιβλίο για τις φυλετικές ταραχές στο Λος Άντζελες, μια απλή καταγραφή των γεγονότων, τέτοια βιβλία άλλωστε υπάρχουν αρκετά, ο Λομπάρντο θέλησε να γράψει λογοτεχνία υψηλού επιπέδου, ξεκάθαρα πολιτική, θέτοντας τον πήχη πολύ ψηλά, υπογράφοντας τελικά ένα εντυπωσιακό ντεμπούτο, που πέρασε μάλλον απαρατήρητο στη χώρα μας, τουλάχιστον ως τώρα.

Μια λεπτομέρεια, που αξίζει πιστεύω να σημειωθεί, αποτελεί η συγγένεια του Graffiti Palace με ένα ελληνικό μυθιστόρημα, τους Δενδρίτες, της Κάλλιας Παπαδάκη (εκδόσεις Πόλις), η οποία υπογράφει και τη μετάφραση του απαιτητικού στη γλωσσική μεταφορά βιβλίου του Λομπάρντο.

τίας του πολέμου και της Κατοχής, δεν θα μπορούσε να καλύψει σε βάθος χρόνου τις ανάγκες και των δύο στρατών κατοχής (σ.σ. Το κόστος συντήρησης των στρατών κατοχής επιβάρυνε τον ελληνικό λαό), χωρίς να οδηγηθεί στην πλήρη καταστροφή της οικονομίας της...»

Μετά από αυτό τον πρόλογο και έχοντας ως γνώση ότι μόνο από την πείνα πέθαναν περίπου 100.000 πολίτες στην κατοχή, ενώ εκατομμύρια ήταν οι υποσιτισμένοι, φαντάζειανατριχιαστικά σουρεαλιστικός ο επίλογος της έκθεσης του διευθυντή της Reichsbank Paul Hahn στην οποία αναφέρει... «Ο Αλτρουιστικός χαρακτήρας της Γερμανικής νομισματικής πολιτικής που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια της κατοχής θα διευκολύνει μελλοντικά την αποκατάσταση των ελληνογερμανικών εμπορικών σχέσεων».

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ
Γ. ΚΩΝ.**

Βιβλία

1983

Χριστόφορος Κάσδαγλης

Εκδόσεις: Καστανιώτη

Ο γέρος μου με έδωσε απ' το σπίτι την επομένη των εικονικών γενεθλίων μου. Κούρνιαξα κι εγώ στην κατάληψη της σχολής μου, για να στεγασώ μαζί με τις προσδοκίες

ενός ολόκληρου κινήματος και το δικό μου σαρκίο.

Τα megάφωνα ξερνούσαν συνθήματα ηλεκτρίζοντας την ατμόσφαιρα. Θειάφι και αδρεναλίνη. Από μακριά ακούγονταν σειρήνες περιπολικών, για λόγους άσχετους με την περίπτωση.

Σύρθηκα με κόπο προς το κυλικείο. Κατονικά δεν θα 'πρεπε να ομιλώ τοιούτοτρόπως, υποτίθεται ότι οι αγωνιστές δεν σέρνονται στους διαδρόμους. Εγώ πάντως σερνόμουν. Μπορεί η περιγραφή να εκληφθεί και ως αυτοκριτική. Σήμερα προτιμούν τον όρο αυτοκάθαρση, αλλά σίγουρα η αυτοκριτική χτυπάει καλύτερα στο αφτί. Τουλάχιστον στο αριστερό.

Ο Βλαδίμηρος Δημητριάδης, ο πρωταγωνιστής του "Σπλιτ!", επιστρέφει στα είκοσί του χρόνια, στο 1983, "τότε που άρχισαν όλα". Διωγμένος από το σπίτι, συμμετέχει στην κατάληψη της σχολής του, ζει αμλετικά διλήμματα, τζογάρει, συλλαμβάνεται, ερωτεύεται, προσπαθεί να λύσει το βιοποριστικό του πρόβλημα. Όλ' αυτά λίγο πριν από την έλευση του οργουελικού 1984.

Ανελέπτο χιούμορ και αυτοσαρκασμός, σ' ένα μυθιστόρημα ενηλικίωσης και συλλογικής αυτογνωσίας. Χρονικό αλλά και αλληγορία μιας εποχής στην οποία ανάγονται αρκετές μεταγενέστερες περιπέτειες της χώρας.

Σιττ Μαρί Ροζ

Etel Adnan

Μετάφραση: Λίζυ Τσιριμώκου
Εκδόσεις: Αγρα

Η Σιττ Μαρι-Ροζ πιάνεται στο δίκτυ του λιβανέζικου εμφύλιου πολέμου.

Διευθύνει ένα σχολείο για κωφάλα παιδιά. Αγωνίζεται για την κοινωνική δικαιοσύνη και τη γυναικεία απελευθέρωση στον αραβικό κόσμο. Πληρώνει με τη ζωή της μια κατάσταση όπου τα όπλα έχουν πάρει τη θέση του διαλόγου, σε μια από τις πιο τραγικές παρεξηγήσεις της σύγχρονης ιστορίας.

Ε.Α.

Το πεζογράφημα πρωτοδημοσιεύθηκε στις γαλλικές πρωτοποριακές Εκδόσεις των Γυναικών το 1977, μετά τους εμφύλιους πολέμους του Λιβάνου, και απέκτησε αμέσως εμβληματικές διαστάσεις.

Ξέρω γιατί

κεληαδάει το

πουλί στο κλουβί

Μάγια Αγγέλου

Μετάφραση: Ιωάννα Καρατζαφέρη
Εκδόσεις: Πατάκη

Το αυτοβιογραφικό βιβλίο της Μάγιας Αγγέλου που πρωτοκυκλοφόρησε το 1969 και έκτοτε επανεκδίδεται και μεταφράζεται συνεχώς, είναι ένα βιβλίο τόσο ευφρόσυνο και τόσο οδυ-

νηρό, τόσο μυστηριώδες και τόσο αξιομνημόνευτο, όσο η ίδια η παιδική ηλικία. Η Μάγια Αγγέλου αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο τα παιδικά και εφηβικά της χρόνια στις Νότιες Πολιτείες της Αμερικής: παιδικά χρόνια σημαδεμένα από έναν βιασμό, με αποτέλεσμα έναν βαθύτατο ψυχικό κλονισμό που της στερεί τη μιλιάρ για αρκετά χρόνια, εφηβεία που καταλήγει σε μια σύντομη ερωτική ιστορία, που της αφήνει έναν γιο. Σε μια εποχή κι ένα περιβάλλον έντονων φυλετικών διακρίσεων, η πίστη στη ζωή, η έμφυτη δύναμη για επιβίωση, η αγάπη για τις λέξεις που μπορούν να βάλουν τα πράγματα σε τάξη είναι τα όπλα μιας νεαρής κοπέλας που θα εξελιχθεί σε μια σπουδαία γυναίκα.

Το τραγούδι

του πατέρα

Θεόδωρος Γρηγοριάδης

Εκδόσεις: Πατάκη

Στα τέλη της δεκαετίας του πενήντα, σε ένα καπνοχώρι του Παγγαίου τρεις αγρότες, προσφυγόπουλα και κανταδόροι στις γειτονιές των κοριτσιών, φτιάχνουν ένα

μουσικό τρίο, κιθάρα, ακορντεόν και βιολί, το Τρίο Καντάδα.

Παίζουν στους γάμους και στις γιορτές του χωριού, τραγουδάνε ισπανόφωνα τραγούδια και γράφουν ένα δικό τους ταγνό. Ονειρεύονται μια καριέρα παρραέρα, όμως είναι ερασιτέχνες και δεμένοι με τον κάμπο. Ο κιθαρίστας ήταν ο πατέρας μου. Πρόλαβα να τους γνωρίσω παιδί, τους ακολούθησα στα γλέντια και στις νυφιάτικες αυλές. Χρόνια μετά αποφάσισα να γράψω την ιστορία τους σε ένα μικρό βιβλίο, με φωτογραφίες που συμπληρώνουν το κείμενο. Ήθελα μια γραφή εξομολογητική και βιωματική, διάσπαρτη με ιστορίες αληθινές, σαν να βγαίνουν από μυθιστόρημα. Ένα βιβλίο που να ακούγεται σαν τραγούδι. Ένα τραγούδι για τον πατέρα, τους φίλους του και τη γενιά τους, μια γενιά που πάλεψε να ορθοποδήσει, που τόλμησε να ονειρευτεί με κέφι και ελπίδα.